

Zajedništvo

POŽEGA, LIPANJ 2019. ■ GODIŠTE XIII. ■ BROJ 82 ■ ISSN 1846-4076

DOGAĐAJNICA**Sjednica Prezbiteriskog vijeća****Skupština biskupa
Đakovačko-osječke
crkvene pokrajine****Petnaesta obljetnica
osnutka župe Gospe
Fatimske u Našicama****Svibanjski susret trajne
svećeničke formacije****Delegacija Njemačke biskupske
konferencije i Renovabisa****Proslave sv. Leopolda Mandića
u Požegi i Virovitici****MOJA VJERA****Zdenko Prskalo – osnivač
i vlasnik požeške tvrtke Magma****ŽIVOT MLADIH****Zbor Katoličke osnovne
škole u Požegi na Državnoj
smotri pjevačkih zborova****Biskup primio sedmoricu
kandidata za Bogoslovno
sjemenište****Učenici katoličkih gimnazija
hodočastili Gospu Voćinskoj****IZ NAŠEG CARITASA****Trud i ljubav Reze Špehar
iz orlovačke župe****KULTURA****Nova arheološka otkrića
u Starom gradu Kaptol****DUHOVNA MISAO****Piše: Josip Krpeljević**

PEDESETNICA – DUHOVI Rođendan Crkve

*Silazak Duha Svetoga, Josip Poljan (Diocezanski muzej u Požegi)***Molitva predstavnika vjerskih
zajednica u Jasenovcu • str. 4****Hodočašće učenika osnovnih
škola Gospa Voćinskoj • str. 20****POSEBAN PRILOG - Putovima Ivana
Pavla II. u Poljskoj • str. 11**

Sjednica Prezbiteralskog vijeća

U Dvorani bl. Alojzija Stepinca

*Biskupskog doma u Požegi,
20. svibnja održana je sjednica
Prezbiteralskog vijeća Požeške
biskupije.*

Biskup Antun Škvorčević podsjetio je kako se ova sjednica održava u uskrsnom vremenu i u doba intenzivnih pastoralnih aktivnosti u našim župama; slavlja prvi svetih pričestiti i krizmi. Naglasio je da je uskrsli Isus Krist mjeru svećeničkog poslanja te se uvijek valja pitati što to on od nas očekuje i time usmjeravati naše djelovanje. Rekao je da na ovoj sjednici želimo zajednički provjeriti što se u našoj mjesnoj Crkvi događa na pastoralnoj i upravnoj razini istaknuvši da su crkveni propisi u službi pastoralala kako on ne bi bio prepričan samovolji ili inerciji. Zahvalio je vijećnicima na sudjelovanju te im predstavio točke dnevnog reda. Spomenuo je kako je Hrvatska biskupska konferencija nedavno objavila dokument pod naslovom *Da vaša radost bude potpuna* u kojem se između ostalog naglašava da u cijelosti župni pastoral treba uključiti i brigu za duhovna zvanja. Rekao je da trebamo učiniti sve što je u našoj moći u promicanju duhovnih zvanja kako bismo mogli s pravom očekivati da nam Bog podari potreban broj novih svećenika i redovnika. Osim toga, istaknuo je važnost hodočasničkog pastoralala, napose s obzirom na biskupijska marijanska svetišta i njihovo značenje za našu duhovnost.

Da vaša radost bude potpuna

Potom je tajnik Vijeća Robert Kupčak pročitao zapisnik s posljednje sjednice Vijeća koji je usvojen. U provjeri jesu li svi zaključci posljednje sjednice Vijeća izvršeni, biskup je istaknuo da s obzirom na zaštitu osobnih podataka, valja između ostaloga određenu pozornost

Biskup je pokrenuo pitanje sadašnjih modela okupljanja ministranata s obzirom na njihove susrete u Kolegiju, tradicionalne ljetne susrete u Velikoj kao i na hodočašće ministranata u Voćin potičući na promišljanje o novim mogućnostima rada s ministrantima.

obratiti i zamolbama pojedinih osoba koje traže istup iz Katoličke Crkve te će o tome svećenicima biti dostavljen naputak. Nadalje, u nastojanje oko programa prevencije spolnog zlostavljanja maloljetnih osoba, čiji je projekt raspravljen na prošloj sjednici Vijeća, valja uključiti i najnoviji Motu proprio pape Franje *Vos estis lux mundi* koji daje konkretnе obveze mjesnim Crkvama, a koje ćemo oblikovati nakon što ih razmotre biskupi Đakovačko-osječke crkvene pokrajine na svojoj skoroj sjednici.

Zatim je Robert Kupčak vijećnicima predstavio dokument Hrvatske biskupske konferencije *Da vaša radost bude potpuna* s osobitim osvrtom na njegov drugi dio *Evangelizacija i kateheza u službi spasenjskog susreta s Kristom* odnosno brojeve 35. i 36. koji govore o katehezi i odgoju za crkvena zvanja. Spomenuti brojevi bili su polazište za promišljanje o novim oblicima pastoralala duhovnih zvanja koji nisu stvar pojedinca nego cijele mjesne Crkve

po aktivnoj suradnji pastira, obitelji, odgojitelja i cijele župne zajednice u njezinom redovitom evangelizacijsko-katehetском djelovanju. Biskupijski povjerenik za pastoral duhovnih zvanja Marijan Pavelić predstavio je odredene programe koje organizira Povjerenstvo te upoznao vijećnike s određenim pitanjima i poteškoćama s kojima se susreće. Progovorio je o biskupijskom Djelu za duhovna zvanja i njegovoj zastupljenosti u pojedinim župama. Osvojnu se na jednodnevne susrete ministranata u požeškom Kolegiju minule korizme. U okviru rasprave, biskup je pokrenuo pitanje sadašnjih modela okupljanja ministranata s obzirom na njihove susrete u Kolegiju, tradicionalne ljetne susrete u Velikoj kao i na hodočašće ministranata u Voćin potičući na promišljanje o novim mogućnostima rada s ministrantima. Povjereniku Paveliću povjerenja je zadaća predložiti nove članove Povjerenstva koji će izraditi program pastoralala duhovnih zvanja kao sastavnog dijela

Biskup je rekao da trebamo učiniti sve što je u našoj moći u promicanju duhovnih zvanja kako bismo mogli s pravom očekivati da nam Bog podari potreban broj novih svećenika i redovnika.

cjelovitog pastoralala župa i Biskupije. U raspravi je istaknuta i važnost svećenika dekanatskih koordinatora koji bi na toj razini u suradnji s biskupijskim povjerenikom za pastoral duhovnih zvanja vodili brigu o članovima Djela za duhovna zvanja u župama te promicati programe Povjerenstva, napose u radu s ministrantima. Osim toga, istaknuta je posebna uloga vjeroučitelja, pogotovo u srednjim školama, koji u okviru svojega rada u pojedinim nastavnim jedinicama mogu učenicima predstaviti ljepotu duhovnog poziva te ih informirati o programima u kojima mogu sudjelovati kao što su Biskupijski križni put mladih te susreti za srednjoškolce u Velikoj, požeškom Kolegiju i na drugim prigodama. Više od 250 mladih župnih animatora već je očitovalo želju za vršenjem određenog poslanja u Crkvi te je zaključeno da će se u njihovoj specijalizaciji poseban naglasak staviti na duhovna zvanja. Specijalizacija animatora održat će se 18. i 19. lipnja u Velikoj, a bit će posvećena radu s ministrantima i povezana s kampom u prirodi za mlade srednjoškolskog i studentskog uzrasta koji će organizirati Povjerenstvo za pastoral mladih.

Značenje hodočašća

Vijećnici su potom razmotrili mjesto i značenje hodočašća u životu župa i Biskupije. Biskup je podsjetio na hodočašće napose u marijanska svetišta Voćin i Pleternicu koja brojnošću vjernika očituju da je požeška mjesna Crkva snažno označena marijanskom duhovnošću. Spomenuo je i godišnje biskupijsko hodočašće u inozemstvo koje međusobno povezuje vjernike Požeške biskupije iz svih njezinih dije-

Specijalizacija animatora održat će se 18. i 19. lipnja u Velikoj, a bit će posvećena radu s ministrantima i povezana s kampom u prirodi za mlade srednjoškolskog i studentskog uzrasta koji će organizirati Povjerenstvo za pastoral mladih.

Biskup je podsjetio na hodočašća napose u marijanska svetišta Voćin i Pleternicu koja brojnošću vjernika očituju da je požeška mjesna Crkva snažno označena marijanskom duhovnošću. Spomenuo je i godišnje biskupijsko hodočašće u inozemstvo koje međusobno povezuje vjernike Požeške biskupije iz svih njezinih dijelova.

lova. Dodata je kako župna hodočašća koja se organiziraju u isto vrijeme treba izbjegći te omogućiti vjernicima da sudjeluju na biskupijskom hodočašću. U raspravi je spomenuto i pitanje biskupijskog hodočašća u Mariju Bistrlicu te u zagrebačku Katedralu s kojima su povezana određena pitanja i poteškoće. Vijećnici su razmotrili i pitanje natjecanja iz vjerouačnog znanja povezanog s hodočašćem učenika osnovnih škola u Voćin kao i neka druga pitanja te mogućnost da se u hodočašće učenika katoličkih gimnazija Požeške biskupije u Voćin uključe i drugi srednjoškolci, prvenstveno maturanti. Predstojniku Katehetskog ureda Robertu Kupčaku

povjerena je zadaća o navedenome kontaktirati s vjeroučiteljima.

Potom je biskupijski ekonom Robert Mokri podsjetio na neka ekonomska pitanja, napose vezana uz kolekte opće i mjesne Crkve te na važnost njihova pravovremenog dostavljanja Biskupijskom ekonomatu kako bi se što prije mogli proslijediti onima kojima su namijenjeni. Dražen Akmačić, suradnik u Biskupijskom ekonomatu, progovorio je o određenim pitanjima vezanim uz župne godišnje finansijske izvještaje istaknuvši što je potrebno činiti kako bi bili u skladu s crkvenim propisima. Biskup je na kraju naglasio da je upravljanje

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE 2020.

Biskupijsko hodočašće organizira se u Siracusu u uskrsnom tjednu od 14. do 18. travnja 2020. prigodom 65. objetnice čašćenja Gospe od suza u Pleternici.

Svi zainteresirani neka se prijave mjesnom župniku!

vremenitim dobrima pitanje koje se tiče svećeničke savjesti i kako s obzirom na njega treba biti osobito osjetljiv. U ime misionara Karla Prpića i njegova biskupa Emmanuela Abba zahvalio je svećenicima što svojom savjesnošću prema misnim intencijama

ma omogućuju pomoć Kamerunskoj biskupiji Ngaoundere. Spomenuo je kolektu Petrov novčić koji se o svetkovini apostolskih prvaka prikuplja u župama za potrebe Svetе Stolice, a za koju redovito primamo zahvalu s čime bi valjalo upoznati vjernike.

Skupština biskupa Đakovačko-osječke crkvene pokrajine u Požegi

U Biskupskom domu u Požegi, 28. svibnja, pod predsjedanjem đakovačko-osječkog nadbiskupa i metropolita Đure Hranića, održana je Skupština biskupa Đakovačko-osječke crkvene pokrajine.

Na sjednici je sudjelovao metropolit u miru Marin Srakić, domaći biskup Antun Škvorčević, srijemski biskup Đuro Gašparović, pomoći biskup đakovačko-osječki Ivan Čurić te kancelari navedenih biskupija: Srijemske - Marko Loš, Đakovačko-osječke - Drago Marković i Požeške - Ivan Popić. Nakon molitve biskup Škvorčević uputio je pozdrav biskupima i kancelarima istaknuvši eklezijalno značenje održavanja biskupske skupštine u Požegi. Kazao je da ovih uskrsnih dana liturgijska čitanja izvješćuju kako su apostoli u onodobnoj društvenoj stvarnosti

jednostavno naviještali Isusa Krista - Uskrsnuo je ili *Otec ga je uskrisio od mrtvih* te svjedočili kako je on jedino ime po kojem se možemo spasiti. U snazi Duha Svetoga; obraćenjem, vjerom i krštenjem uvodili su ljude na višu razinu postojanja, izgradivali zajedništvo Crkve. Biskup je istaknuo kako je navedeno potrebno provoditi i danas u našem hrvatskom društvu te uskrsnom optikom promatrati zbijanja kojih smo dionici; biti svjedoci Isusove pobjede nad grijehom i smrću. Spomenuo je da u tom smislu valja razmatrati i pitanja koja je pokrenuo papa Franjo u svom Motu propriu Vi-

ste svjetlost svijeta čije su odredbe na dnevnom redu današnje Skupštine.

Zahvaljujući na pozdravu, nadbiskup i metropolit Đuro Hranić utvrdio je kako nas Isusova pobjeda nad smrću snažno potiče da budemo njezovi do kraja, a to počesto znači biti lud u očima svijeta, prividni gubitnik i progonjen. No nemamo drugoga puta osim Isusa Krista raspetoga i uskrsnuloga. Spomenuo je kako nam i zajednička nastojanja na metropolitskoj razini pomažu da sebe kritički promatramo, obnavljamo i čistimo u Crkvi koja je sveta jer je Božje djelo, ali i grješna jer su u njoj konkretni ljudi sa svim svojim manama, slabostima i nedostacima.

Usljedilo je čitanje zapisnika pretvodne sjednice, održane u Srijemskoj Mitrovici 28. ožujka, a pripremio ga je kancelar Srijemske biskupije Marko Loš. Biskup Ivan Čurić potom je predstavio Motu proprij pape Franje *Vos estis lux mundi* s normama o postupanju u slučaju kleričkoga spolnog zlostavljanja maloljetnika. Posebnu pozornost biskupi su posvetili pitanju uspostave određenih struktura u svakoj biskupiji što traži spomenuti Motu proprij, a koje trebaju omogućiti lakšu prijavu eventualnih slučajeva kleričke pedofilije te su zaključili da će svaka biskupija provesti navedenu odredbu u okviru svojih specifičnosti i mogućnosti. Razmotrili su i druge odredbe koje donosi spomenuti dokument, napose zadaće metropolita

Nadbiskup i metropolit Đuro Hranić spomenuo je kako nam i zajednička nastojanja na metropolitskoj razini pomažu da sebe kritički promatramo, obnavljamo i čistimo u Crkvi koja je sveta jer je Božje djelo, ali i grješna jer su u njoj konkretni ljudi sa svim svojim manama, slabostima i nedostacima.

i mjesnih ordinarija. Pokrenuli su projekt prevencije u katoličkim školama s obzirom na spolno zlostavljanje uključujući i vjeroučitelje u javnim školama. Sudski vikar Požeške biskupije Želimir Žuljević predstavio je načrt dokumenta koji donosi konkretnе mjere koje treba provoditi u katoličkim školama, a predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda Ivica Pažin pripremio je građu glede vjeroučitelja u javnim školama. Biskupi su im povjerili zadaću da dorade svoje prijedloge koji će biti predani na razmatranje članovima Hrvatske biskupske konferencije na njihovu sajedanju iduće jeseni. U posljednjem dijelu Sjednice biskupi su se osvrnuli na određena aktualna pastoralna i personalna pitanja.

Molitva predstavnika vjerskih zajednica u na žrtve holokausta

U spomen-području Jasenovac, 2. svibnja 2019. obilježen je Jom Hašoa – Dan sjećanja na žrtve holokausta u organizaciji Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj. Bio je to prvi molitveni susret visokih predstavnika četiriju vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj održan u Jasenovcu na prijedlog požeškog biskupa Antuna Škvorčevića, predsjednika Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog.

Počast židovskim žrtvama

Uz domaćine Aleksandra Srećkovića, predsjednika navedene Židovske vjerske zajednice te njezinu glavnog rabina Kotela Da-Dona, na molitvi je sudjelovao mitropolit zagrebačko-ljubljanski Porfirije Perić, požeški biskup Antun Škvorčević te muftija Aziz ef. Hasanovačić, predsjednik Mešihata islamske zajednice u Republici Hrvatskoj. Učenici židovske Osnovne škole „Hugo Kon“ iz Zagreba te učenici Katoličke osnovne škole iz Požege zapalili su najprije šest svjeća u spomen na šest milijuna stradalih Židova tijekom holokausta. Voditeljica programa Jasmina Domaš potom je rekla: „Okupili smo se danas na Jom Hašoi kako bismo odali počast nevinim židovskim žrtvama jasenovačkog logora, najvećeg stratišta židovskog naroda u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj“. Učenici spomenute židovske Osnovne škole i Katoličke osnovne škole iz Požege pročitali su zatim imena stradalih pripadnika židovskoga naroda u jasenovačkom logoru.

Gospodine Bože milosrđa i dobrote! Daj nam spoznati veličinu i slijediti primjer brojnih hrvatskih ljudi, koji su i u najtežim ratnim vremenima iskazivali ljubav i zajedništvo s progonjenom židovskom braćom i sestrama, izlažući se pritom i životnoj pogibelji.

Nazočnima se zatim obratio predsjednik Aleksandar Srećković koji je rekao: „Danas diljem svijeta židovski narod obilježava Dan sjećanja na holokaust i junaštvo. Simbol je to trajnog sjećanja židovskog naroda na šest milijuna Židova koji su stradali u holokaustu kao žrtve nacističke Njemačke i njegovih pomagača te trajno sjećanje na Židove sudionike oružanog otpora diljem ratom zahvaćene Europe. Ove godine Židovska vjerska zajednica „Bet Israel“ ovaj dan obilježava dolaskom u Jasenovac koji je mjesto najvećeg stradanja židovskog naroda na ovim prostorima u Drugom svjetskom ratu te zajedničkom molitvom. Zajedno s nama tu su predstavnici raznih vjerskih zajednica u Hrvatskoj koje se u svom učenju i svitim spisima pozivaju na Abrahama – zajedničkog duhovnog praoca i Adama od kojeg su potekli svi ostali ljudi - rekao je Srećković.

Dodao je da je Adam simbol našeg zajedničkog porijekla i pripadnosti jednom ljudskom rodu. Znanost je dokazala, dodao je, da su ljudske rase u genetskom smislu iluzija; rasne, etičke i ostale razlike u biološkom su smislu nevažne, ali ih društvo stvara da bi opravdano druge mrzili, tlačili i ubijali koristeći rasizam kod izgradnje stereotipa i predrasuda na načelu *mi – oni*. Tragedija holokausta tragedija je židovskog naroda, ali i tragedija svih ljudi. - Naša je obveza da se stalno podsjećamo toga vremena.

Naša je obveza da nikad ne zaboravimo što je jedan čovjek bio u stanju učiniti drugome u ime viših ciljeva i u ime nekakve ideologije koja je zaboravila etičke vrijednosti na koje se svi pozivamo - poručio je Srećković.

Put pokajanja

Potom je glavni rabin Kotel Da-Don uputio molitvu *Sjeti se, Bože, Bože pun milosti i Kadiš* kojim se veliča Gospoda i njegovu svetost. Molitvu je zatim predvodio mitropolit zagrebačko-ljubljanski Porfirije Perić s pratnjom. Obratio se nazočnima rekavši: „Ovo je mjesto na kojem se ne treba baviti brojkama jer je ovo mjesto na kojem matematika ne važi. Ovo je mjesto na kojem treba spoznati jedinu i najvažniju istinu da svi mi ljudi, bez obzira na razlike, pripadamo istoj vrsti – prije svega smo čovjek, jedino je to apsolutno. Sva su ostala pripadanja i pripadnosti prolazne. U tom smislu svi smo međusobno braća. Ovo je mjesto na kojem nam se otkriva još jedna istina; linija koja razdvaja dobro i zlo ne proteže se između naroda, država, rasa; linija koja razdvaja dobro od zla nalazi se u srcu svakoga od nas ponaosob; tu se bije bitka i donosi odluka jesmo li ljudi i ostajemo li i dalje pripadnici te vrste koja se zove ljudski rod ili, nažalost, jedino kad možemo iskriviti ili anulirati tu svoju pripadnost, jest da čineći zlo postanemo neljudi. Ovo je mjesto na kojem nam se otkriva da je jedini istinski put nas ljudi put pokajanja.

Jasenovcu prigodom Dana sjećanja

nja, a to znači mjesto na kojem svi moramo reći *oprosti i neka ti je oprošteno*; riječi bez kojih bi ljudski život bio besmislen - istaknuo je mitropolit Perić.

Milosrđe i pomirenje

Usljedila je pjesma *Pjevat ču Gospodu svom* koju su izveli učenici Katoličke osnovne škole iz Požege pod vodstvom prof. Ljube Šolić. Nazočnima se potom obratio biskup Antun Škvorčević koji je rekao: „Dan je sjećanja na holokast. Spominjemo se civilizacijski najtežeg događaja u 20. stoljeću. Smišljen je i za vrijeme II. svjetskog rata provenen nečovječni sustav nasilja, progona i ubojstava nekoliko milijuna pripadnika židovskog naroda. Određeni broj žrtava skončao je u jasenovačkom logoru. Osjećajući svu težinu zloupotrijebljene ljudske slobode i nemoć pred razornom iracionalnošću zločina, zau stavljamo se pred izazovom nedužnih žrtava! Upravo zbog njih, na ovom spomenu u Jasenovcu ne priliči nikakva osvetnička riječ, očitovanje mržnje, manipuliranje njihovim brojem. Bilo bi to svjedočenje zarobljenosti zlom, još jedno ponizanje žrtava. Ovdje je potrebna snaga duha, čin kajanja, praštanja, milosrđa i pomirenja, slobode od počinjenog zla, koja se ne da sputati i djelovati po njegovu diktatu. U tom raspoloženju čistog pamćenja izražavamo duboko poštovanje prema svakoj židovskoj žrtvi te ju u molitvi povjeravamo Bogu Svetomogućemu“. Potom je biskup uputio nekoliko mo-

litvenih zaziva na koje su nazočni odgovarali pjevajući *Tebe molimo, usliši nas*. Među ostalim je molio: „Gospodine, milosrdni i samilosni Bože. Upravljam nas putem istinskog obraćenja da se kod nas ni u svijetu nikada više ne dogode progoni i ubojstva nedužnih ljudi, zločini nad narodom obećanja. Gospodine Bože Abrahamov, Izakov i Jakovlev! Prosvijetli nam savjest da se možemo oduprijeti svakom izazu prijezira i neprijateljstva prema sinovima Izraelovim. Ulij u naša srca osjećaje bratstva prema narodu Saveza i blagoslova da promičemo ono što nas s njime povezuje. Gospodine Bože milosrđa i dobrote! Daj nam spoznati veličinu i slikediti primjer brojnih hrvatskih ljudi koji su i u najtežim ratnim vremenima iskazivali ljubav i

zajedništvo s proganjrenom židovskom braćom i sestrama izlažući se pritom i životnoj pogibelji. Tri puta Bože! Primi u svoju vječnu slavu žrtve holokausta i uvedi ih u onu pravednost koju im može darovati samo tvoja ljubav, jača od smrti“. Molitvene zazive zaključio je zbor Katoličke osnovne škole iz Požege pjevajući *Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svjetlila njima*.

Okrenuti se dobru

Zatim je muftija Aziz ef. Hasanović u molitvi između ostalog rekao: „Stvoritelju naš! Ti koji znaš sve naše tajne i ono što je u srcima našim. Ti koji si utočište onima koji utočište traže, skrušeno Te molimo da sve žrtve svijeta i ovoga mjestu nađu mir u tvojoj milosti. Bože milo-

stvi! Ako mi zaboravimo tebe, nemoj Ti zaboraviti nas. Ako pogriješimo, podari nam snagu Ademova pokajanja. Ako nas zadesi nesreća, pouči nas Nuhovoj lađi spas. Ako nas zamrači krivovjerje, osvijetli nam put Ibrahimovim pravovjerjem. Ako nas uhvati strah od silnika, ospozobi nas Musaovom pravdom. Ako nam se ponudi mržnja, spasi nas Isaovom ljubavlju. Ako budemo protjerani iz naših domova, osnaži nas Muhamedovom željom za povratkom našim domovima. Bože Svemogući! Ujedini naša srca u vjeri i ljubavi, učvrsti naše korake u istini i pravdi. Bože svemogući! Osnaži nam volju za mirom i tolerancijom. Bože sveznajući! Pouči nas međusobnoj ljubavi, udruži naše misli u domu i domovini. Bože dragi, koji si domovinu lijepom stvorio, neka bude sigurna i slobodna za sve plemenite ljudi koji u njoj žive. Bože pravedni, molimo te da nasilnicima oduzmeš mač, a slabima podariš moć vjere u istinu i pravdu. Oprosti nam i pouči nas da i mi drugima praštamo. Molimo te, Bože, da tuga bude nada, osveta pravda, suza molitva i da se više nikada i nikome ne ponovi Jasenovac i nijedan zločin ovoga svijeta. Amen!“, zaključio je muftija Hasanović. Učenica Katoličke osnovne škole iz Požege izvela je potom recitaciju *Svaki čovjek ima svoje ime* židovskoga pjesnika Zelde. Voditeljica Domaš, zaključujući komemoraciju, rekla je: „Oprost je individualan kao i odgovornost za svijet u kojem živimo. Bez skrivanja iza politika i ideologija treba se okrenuti dobru i dostojanstvu svakog čovjeka dok to još možemo“. Na molitvi u Jasenovcu sudjelovalo je pedesetak učenika Katoličke osnovne škole iz Požege, prevođenih ravnateljem Franom Barišićem te pedesetak učenika Katoličke gimnazije iz Požege zajedno s ravnateljem Ivicom Bedenićem.

Petnaesta obljetnica osnutka župe Gospe Fatimske u Našicama

Na spomandan Gospe Fatimske, 13. svibnja, biskup Antun Škvorčević pohodio je istoimenu Župu u Našicama i u župnoj crkvi predvodio misno slavlje prigodom proslave svetkovine župne zaštitnice i 15. obljetnice osnutka Župe.

Pozdravljajući nazočne vjernike i svećenike iz Našičkog dekanata na čelu s dekanom fra Zoranom Bibićem, biskup je rekao da želi podijeliti radost i čestitati svetkovinu Gospe Fatimske te zahvaliti Bogu što je tijekom prvih petnaest godina njezina postojanja po služenju Crkve u njihova srca i duše unosio svoju snagu, svjetlo, istinu i smisao. Pozvao je prisutne da u svetoj misi povjere Isusovoj Majci sve patnje, poteškoće, promašaje, strahove i siromaštvo te ih sjedine s Isusom Kristom kako bi ih on bogatstvom svoje ljubavi preobrazio u pobjedu.

U homiliji biskup je podsjetio da ljudi poduzimaju različite inicijative i nastojanja, kao što su demokratski izbori i referendumi, kako bi izborili određeni društveni status boljeg i kvalitetnijeg života. Pozvao ih je da na temelju naviještene Božje riječi provjere postoji li i kakav je doprinos u tim nastojanjima dala njihova Župa kroz svoje petnaestogodišnje postojanje. Rekao je da nam apostol Pavao u naviještenom ulomku iz Poslanice Efežanima tumači tko smo, odnosno koji je naš status po onome što je Bog za nas ostvario u Isusu Kristu. Mi se ne možemo zadovoljiti onim što jedni drugima dodjelju-

Biskup je rekao da želi podijeliti radost i čestitati svetkovinu Gospe Fatimske te zahvaliti Bogu što je tijekom prvih petnaest godina njezina postojanja po služenju Crkve u njihova srca i duše unosio svoju snagu, svjetlo, istinu i smisao. Pozvao je prisutne da u svetoj misi povjere Isusovoj Majci sve patnje, poteškoće, promašaje, strahove i siromaštvo te ih sjedine s Isusom Kristom kako bi ih on bogatstvom svoje ljubavi preobrazio u pobjedu.

jemo kao životni status, nego nas u potpunosti može ispuniti i usrećiti samo ono što je Bog za nas učinio, ustvrđio je biskup. U Isusu Kristu, nastavio je biskup, Bog nas je obdario svim mogućim blagoslovima, zemaljskim i nebeskim, i u njemu nas je sebi izabralo, a kroz to što nam je podario život, učinio nas je Božjim izabranicima omogućivši nam da unatoč svojoj slabosti i grješnosti budemo sveti i neporočni pred njim kao njegovi sinovi i kćeri. Mi kršćani Božja smo slava po onome statusu

koji nam je podario Isus Krist u krštenju. U ostvarivanju tog životnog statusa dobivenog na krštenju na poseban način nam pomaže Isusova Majka kako nam svjedoči sv. Luka u naviještenom ulomku iz Dječja apostolskih u kojem spominje da su se apostoli i drugi učenici u isčešćivanju silaska Duha Svetoga okupljali u Dvorani posljednje večere na molitvu s Marijom, majkom Isusovom. Rekao je da su tako započela molitvena okupljanja u Isusovoj Crkvi, a ona se i danas nastavljaju u kršćanskim molitvenim zajednicama koje nazivamo župama i članovi župnih zajednica na tim okupljanjima svjedoče da žive onaj status koji je za njih smislio Bog u Isusu Kristu.

Prisjećajući se osnutka Župe Gospe Fatimske u Našicama, biskup je zahvalio svim župljanim, osobito onima koji su iz bližega s radošću pratili njezin osnutak te bili dragocjeni suradnici prvom župniku Zdravku Ariću, kojeg je Gospodin nakon samo jedne godine župničke službe pozvao k sebi i koji iz vječnosti nastavlja moliti za Župu.

Isusova majka Marija, koja je cijelogova svog zemaljskog života pozornošću vjere bila sva usredotočena na Božju riječ, s neba prati Crkvu svoga Sina i sve njezine članove tijekom dvadeset stoljeća na tih i skroman, ali snažan način. Ona je to posvjedočila i u Fatimi 1917. godine kad se ukazala, ne nekome od ondašnjih svjetskih moćnika čija su srca otvrdnula u svojim ljudskim strategijama, nego skromnoj djeci meka srca – Franji, Jacinti i Luciji i preko njih ljudima posredovala Božji poziv da se obrate, mole i u svoja srca prime snagu kojom je Isus Krist pobijedio zlo i smrt. Pozvao je nazočne da posvijeste ljetoputu pripadnosti Isusu Kristu u njegovoj Crkvi i poput Marije imaju srce budno u vjeri.

Na kraju misnoga slavlja, prisjećajući se osnutka Župe Gospe Fatimske u Našicama, biskup je zahvalio svim župljanim, osobito onima koji su iz bližega s radošću pratili njezin osnutak te bili dragocjeni suradnici prvom župniku Zdravku Ariću, kojeg je Gospodin nakon samo jedne godine župničke službe pozvao k sebi i koji iz vječnosti nastavlja moliti za Župu. Zahvalio mu je što je svoj mladi svećenički život ugradio u ovu Župu izrazivši uvjerenje da ga je Bog pridružio vječnoj slavi svoga uskrslog Sina u nadi da ćemo se jednom ondje s njime ponovno susresti. Zahvalio je prijašnjim župnicima, a među njima nazočnom Mariju Cimbalu na njegovom petogodišnjem služenju kao i sadašnjem župniku Patriku Alatiću te svećenicima Našičkog dekanata na međusobnoj povezanosti i slozi koju svjedoče u služenju Isusovu djelu spasenja. Riječi zahvale izrekao je pjevačima za njihovo redovito služenje, a osobito što su na ovom slavlju pjevajnjem starinskih marijanskih hodočasnicih pjesama omogućili da u njima odjekne vjernička duša naših preduka. Zahvalio je članovima Župnoga pastoralnog i ekonomskog vijeća i drugim župnikovim suradnicima.

Svibanjski susret trajne svećeničke formacije

U okviru programa Trajne formacije mladih svećenika i đakona Požeške biskupije, a u organizaciji Katehetskog ureda, 6. svibnja u prostorima biskupijskog Odgojno-obrazovnog centra u Požegi održan je formativni susret mladih svećenika i đakona te drugih svećenika koji predaju vjeronauk u školi pod nazivom Osnovne nastavničke kompetencije u planiranju i vrednovanju nastavnog procesa.

Oduševiti se vjerom

Svećenici i đakoni najprije su zajedno s biskupom Antunom Škvorčevićem u kapeli Centra izmolili Treći čas. Potom ih je biskup pozdravio spomenuvši da se nalazimo u uskrsnom vremenu tijekom kojega u liturgiji Crkve odzvana istina da je Jedan pobijedio smrt i da je u njemu ostvarena i naša pobjeda. Podsjetio ih je na privilegiju što im je kao svećenicima prvima povjerena ta vijest nad vijestima; da najprije oni sami od nje žive, a onda da je drugima navješćuju i za nju svjedoče te im čestitao uskrsno otajstvo koje slavimo.

Osvojnuvši se na ulomak kratkog čitanja iz Knjige otkrivenja naviještene nog u molitvi Trećeg časa, biskup je potaknuo svećenike da i oni s apostolom Ivanom u vjeri gledaju i slušaju Sina Čovječjega. Prvog i Posljednjeg i Živog koji ima ključe smrti i podzemlja. Pozvao ih je da se s obnovljениm žarom oduševe za tu središnju istinu vjere za koju su založili sav svoj svećenički život. Utvrdivši da se Isusova pobjeda nad smrću nije rodila iz nečega laganog, lagodnog i površnog nego kroz muku i smrt, biskup je podsjetio svećenike da se, dok pate i trpe u različitim situacijama svog života, u njima ostvaruje Kristovo vazmeno otajstvo.

Biti budan

Podsjetivši na njihovo nedavno sudjelovanje na drugom biskupijskom hodočašću u Poljsku Putovima sv. Ivana Pavla II., biskup je izrazio uvjerenje da su unatoč podnesenim naporima i tegobama puta sretni što su, slijedeći tragove po kojima je Utemeljitelj

Požeške biskupije rastao u svetosti, i oni porasli u svom svećeništvu. Rekao je da im mjesecni susreti trajne formacije žele pomoći da se njihovo svećeništvo ne ohladi i ne umrtvi, nego održava budnim u nastojanju oko njihova rasta u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Pozdravio je zatim Vesnu Hodak i Ljiljanu Ivanković, vjeroučiteljice savjetnice u zvanju, te im zahvalio za spremnost pomoći svećenicima da oduševljeno djeluju u svojoj vjeroučiteljskoj službi te da njihov rad s djecom i mladima, kao i s njihovim roditeljima, kroz vjeronauk u školi i župnu katehezu, bude stručan i metodičan po najsuvremenijim pedagoškim i psihološkim standardima, a u isto vrijeme u skladu s važećim zakonskim propisima u javnim školama Republike Hrvatske. Poručio je svećenicima da su njihova vlastita vjerska izgrađenost i duhovni rast najvažnija i najučinkovitija metoda koju trebaju usvojiti te im u tom smislu poželio puno uspjeha i radosti u evangelizacijskom poslanju koje vrše putem vjeronauka u školi i župne kateheze.

Potom je vjeroučiteljica Hodak održala izlaganje na temu *Planiranje nastavnog procesa* na koje se izlaganjem *Vrednovanje u vjeronaučnom procesu* nadovezala i vjeroučiteljica Ivanković. Oba izlaganja imala su cilj pomoći svećenicima vjeroučiteljima u osmišljavanju nastavnog sata polazeći od cilja i ishoda učenja za pojedinu nastavnu jedinicu pa sve

do izbora metodičkog sustava koji određuje tijek odnosno pojedine faze nastavnog sata. Jednako tako, vjeroučiteljice su svećenicima na konkretnim primjerima približile pojmove praćenja i vrednovanja vjeronaučnog procesa te ocjenjivanja pojedinih komponenti unutar vjeronaučnog sata kako bi mogli sami sebe provjeriti u vjeroučiteljskom radu u školi.

U drugom dijelu susreta svećenici su podijeljeni u radne skupine te su na temelju konkretnе nastavne jedinice, koja im je bila zadana i uz pomoć vjeronaučnog udžbenika za pojedine razrede osnovne škole, samostalno osmišljavali pojedine komponente nastavnog sata. Putem iznošenja rezultata rada u grupama

Mjesečni susreti Trajne formacije, rekao je biskup, že pomoći da se mladi svećenici i u svome svećeništvu ne ohlade i ne umrtve, nego ga održavaju budnim u nastojanju oko njihova rasta u ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

sa zadatcima koje su imali, svećenici su se uz vodstvo vjeroučiteljica međusobno nadopunjivali i korigirali te na taj način stjecali praktične vještine u osmišljavanju nastavnog sata. Susret Formacije završio je kratkom marijanskom pobožnošću te objedom u Domu pape Ivana Pavla II.

Delegacija Njemačke biskupske konferencije i Renovabisa u Požegi

Biskup Antun Škvorčević prikazao je uglednim gostima djelovanje Biskupije, napose na odgojno-obrazovnom području te zahvalio Renovabisu za potporu koju je više godina pružao u izgradnji i opremanju katoličkih škola u Požegi, Virovitici i Novskoj.

Delegacija Njemačke biskupske konferencije i Renovabisa posjetila je 22. i 23. travnja Požešku biskupiju. Na čelu delegacije bio je msgr. Dr. Ludwig Schick, nadbiskup Bamberga i predsjednik Komisije Njemačke biskupske konferencije za Crkvu u svijetu koja koordinira rad humanitarnih tijela iste Konferencije, među kojima je akcija Missio, Misereor, Adveniat i Renovabis. U delegaciji je bio i Ulrich Pöner, voditelj odjela Njemačke biskupske konferencije za odnose s Crkvom u svijetu, zatim Helmut Wiesmann, djelatnik u tajništvu iste Biskupske konferencije zadužen

za područje Crkve u svijetu s obzirom na migracije – referat islam, srednja i istočna Europa te međunarodni konflikti. U ime Renovabisa u delegaciji je bio dr. Jörg Bästen, referent za projekte koji se ostvaruju u Hrvatskoj.

Biskup Antun Škvorčević prikazao je uglednim gostima djelovanje Biskupije, napose na odgojno-obrazovnom području te zahvalio Renovabisu za potporu koju je više godina pružao u izgradnji i opremanju katoličkih škola u Požegi, Virovitici i Novskoj. Delegacija je razgledala srednjovjekovnu crkvu sv. Lovre, a potom se uputila u Katoličku klasič-

nu gimnaziju i Katoličku osnovnu školu u Požegi gdje su ih primili ravnatelji Ivica Bedenić i Frano Barać s djelatnicima škola. Ravnatelji su predstavili svoje suradnike, odgojno-obrazovni program i vlastitosti katoličkih škola, a gosti su potom razgledali školske prostore. Zatim su se uputili u požešku Katedralu gdje

ih je biskup Škvorčević upoznao skulturno-povijesnom baštinom - baroknim namještajem i djelima suvremene umjetnosti, katedralnom Riznicom i kriptom s kapelom sv. Ivana Pavla II. Posjetili su, nadalje, Dom pape Ivana Pavla II. u čijem je sastavu Kolegij koji pruža smještaj mladićima s područja Požeške biskupije iz obitelji s brojnom djecom ili slabijeg imovinskog stanja te onima koji promišljaju o svećeničkom zvanju. Predstavio im je i Svećenički dom te Caritasovu kuhinju u sastavu središnje kuhinje Požeške biskupije. Gosti su razgledali i Djecezanski muzej gdje je biskup spomenuo kako je s osnutkom Požeške biskupije 1997. započelo i prikupljanje povijesno-umjetničkih predmeta sakralne baštine; materijalnih svjedočanstava povijesti hrvatskoga čovjeka na ovim prostorima, a koji se sastoje od sakralne zbirke s predmetima od 15. stoljeća do danas te od zbirke suvremene hrvatske umjetnosti. Gosti su izrazili zadovoljstvo što su mogli biti svjedocima barem dijela onoga što je Požeška biskupija ostvarila tijekom 20 godina svoga postojanja.

Biskup primio poglavaricu Sestara Presvetog Srca Isusova

Sestra Dobroslava Mlakić, poglavarica Sestara Presvetog Srca Isusova, nalazi se na vizitaciji svojih sestara u samostanu u Slatini. Biskup Antun Škvorčević susreo se s njom 25. svibnja te razgovarao o djelovanju sestara u slatinskoj župi. Sa zahvalnošću Bogu prisjetili su se osamdesetogodišnjeg plodnog djelovanja ovih sestara u župi i sadašnjeg doprinosa životu zajednice. Biskup je posebno istaknuo njihov doprinos eklesijalnosti mlađe požeške Biskupije po karizmi koju su ugradile, ponajprije u školski vjerouauk te u župnu katehezu. Poseban je dar Božji što su sestre u svom djelovanju uvijek nastojale biti povezane sa župnicima i vjernicima što svjedoči i sadašnjem župniku Dragu Hrgiću te nikada nije bilo nesporazuma u tim odnosima.

Biskup i poglavarica razmotrili su i pitanje daljnog djelovanja sestara u situaciji manjka redovničkih zvanja. Izrazili su nadu da će uz molitvu i djelovanje u prilog zvanja zajednica imati na raspolaganju sestara i za samostan u Slatini. Razgovarali su i o odgojno-obrazovnim pitanjima, napose o Djevojačkom domu koji Sestre Presvetog Srca Isusova vode u Rijeci te suradnji na trajnoj formaciji njegovih djelatnika vezano uz programe koje organizira Nacionalni ured za katoličke škole. Biskup je izrazio zahvalnost s. Dobroslavi na njezinu doprinosu u pripravi Nacionalnog euharistijskog kongresa 1984. godine u Zagrebu i Mariji Bistrici te za sve ono što je činila nakon toga, napose u svom bolničkom djelovanju u Zagrebu.

Proslavljen zaštitnik župe Sv. Leopolda Mandića u Požegi

I ove se godine župna zajednica Župe sv. Leopolda Mandića od 3. do 11. svibnja devetnicom pripremala za proslavu svog nebeskog zaštitnika – sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Svaki dan prije mise molila se krunica i koju su predvole pojedine grupe župljana; volonteri Caritasa, djelatnici Dječjeg vrtića sv. Leopolda Mandića, članovi molitvene potpore, pjevači, lektori, mlađi, starije i nemoćne osobe, članovi franjevačkog svjetovnog reda, osobe posvećenog života i bračni parovi. Misna slavlja tije-

kom prvih šest dana predslavljavali su Mladen Štivin, župnik požeške Župe sv. Terezije Avilske; Željko Strnak, župnik iz Orahovice; Perica Matanović, župnik novljanske Župe bl. Alojzija Stepinca; Dragan Hrgić, župnik slatinske Župe sv. Josipa; Stjepan Radić, prodekan na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu te Ljubiša

Krmar, župnik u Turnašici. Posljednja tri dana svete mise predvodio je isusovac Vinko Maslač.

Osim misnih slavlja tijekom trodnevnice o. Maslač svaki je dan imamo susrete s pojedinim grupama vjernika u župnoj zajednici. U četvrtak je bio organiziran susret sa starijima i nemoćnima koji su mogli primiti i sakrament bolesničkog pomazanja tijekom misnog slavlja. U petak, na blagdan bl. Ivana Merza, zaštitnika križara koji djeluju i u ovoj župi, organiziran je poseban program za mlade. Oni su animirali misno slavlje, a nakon mise razmatrali su temu o pravom prijateljstvu. Posljednji dan devetnice bio je namijenjen bračnim parovima koji su imali prilike slušati predavanje o bračnoj ljubavi te iznjediti svoja iskustva. Zadnji dan devetnice završio je klanjanjem na kojem su sudjelovali vjernici iz požeške Župe svete Terezije Avilske, jakšičke Župe sv. Barbare te Župe svetog Nikole iz Pleternice u periodu od 20 sati do ponoći.

Na sam blagdan sv. Leopolda Mandića vjernici iz župe, kao i okolnih župa, sudjelovanjem na misnim slavljkama završili su duhovni hod koji ih je učvrstio u vjeri, ali i u ljubavi prema bližnjima uz pomoć ovog hrvatskog sveca, moćnog zagovornika na nebu.

Sv. Leopold Mandić u Virovitici

Župa sv. Leopolda Bogdana Mandića u Virovitici i ove se godine na posebno svečan način obilježila svoga nebeskog zaštitnika. O njegovu liku i djelu napisane su brojne knjige, no taj nas svetac hrvatskoga roda uvijek iznova oduševljava svojom ljudskom skromnošću i duhovnom veličinom redovničkog poslanja. Za njegov spomenan župljani su se pripremali trodnevnicom. Svakoga dana, neposredno prije mise, održavala se pobožnost sv. Leopoldu Mandiću.

Prvoga dana trodnevnice održano je misno slavlje, a potom euharistijsko klanjanje presvetom Oltarskom Sakramenu po nakanama Molitvenog vijenca Kraljice Obitelji, a predvodio ga je upravitelj Župe, vlč. Ivica Šoh. Sudjelovao je i Zlatko Krznarić snažno svjedočeći svoj životni put s Gospodinom te je ujedno promovirao i svoju knjigu Ti si svjedok.

Drugoga dana trodnevnice, na blagdan bl. Ivana Merza, misu je predvodio župnik susjedne Župe bl.

Pastiru i načinu na koji je sv. Leopold Mandić odgovorio na njegov poziv.

Na prostoru ispred župne crkve poslije svećane svete mise tradicionalno je nastupio KUD Virovitica. (A.M.)

Zdenko Prskalo – osnivač i vlasnik požeške tvrtke Magma

Piše: Vesna Milković

Muslim da je čovjeku koji ne vjeruje, puno teže živjeti. Kad dodu teški trenuci, kad ti se čini da možda nema izlaza, ako se pozoveš na Boga, ako se On tu priključi, čovjek dobije posebnu energiju i lakše se rješavaju svi životni problemi – kaže Zdenko Prskalo, uspješni požeški poduzetnik, osnivač i vlasnik tvrtke "Magma" d.o.o. Bilo je to prije punih 25 godina kada je u poduzetničke vode odlučio krenuti od nule.

Imao sam samo znanje

– Jedini imetak koji sam imao, bilo je znanje – dodao je Zdenko.

Obitelj Prskalo, otac Mate i majka Slavka, potječe iz Hercegovine pa se tako i Zdenko rodio u mjestu Bogodol blizu Mostara. Kada mu je bilo osam godina, roditelji su se preselili u Stari Slatinik. Osnovnu školu završio je u Oriovcu, a srednju te Fakultet strojarstva i brodogradnje u Slavonskom Brodu. Dobio je stipendiju jedne tvrtke u sastavu Đure Đakovića, ali kad je diplomirao, ona je bila pred stečajem.

To me ubilo u pojama. Trebao sam početi raditi u tvrtki koja ide u stečaj! Sa mnom je studirao kolega iz Požege, Antun Ferenc, koji me pozvao u Požegu. Prihvatio sam njegovu ideju i došao na razgovor, najprije u Plamen gdje su mi rekli da im ne treba takvih kadrova. Potom sam otišao u Končar TPS gdje se preslagivala jedna ekipa, direktor je postao Nikola Brekalo i oni su pokazali interes – prisjetio se Zdenko.

Naša obiteljska odluka je - Bog je naše uporište i snaga!

Zbog ubrzanog načina života te mnogih poslovnih obveza, Zdenku i njegovoj obitelji preko tjedna nikad nije ostajalo previše slobodnog vremena koje su mogli provoditi zajedno, no nedjelja je uvijek nešto posebno. - Obiteljsko pravilo je uvijek bilo da se ide na nedjeljnu misu. A onda, zajednički ručak. Naša obiteljska odluka je - Bog je naše uporište i snaga; bez vjere u Boga bili bismo puno slabiji i pitanje je bi li se mogli nositi s velikim izazovima – istakao je Zdenko.

U Končaru je Zdenko Prskalo ostao osam godina, no i tamo su se pojavili problemi.

– Plaća nije bila redovita, rodilo se i dijete. Da bi se preživjelo, morao sam posudjivati novac od roditelja i onda, u jednom trenutku shvatiš da takvo stanje ne može trajati vječno, da moraš preuzeti rizik, testirati sebe. Odlučio sam pokrenuti vlastiti posao. Od oca sam posudio minimum s kojim sam mogao početi – pričao je dalje Zdenko.

Živjeti vjeru

U tek osnovanoj firmi, dodao je, zaposlil je jednog majstora, potom i suprugu Boženu pa još jednog po jednog radnika. Magma d.o.o. danas je afirmirani proizvođač čeličnih konstrukcija sa 130 zaposlenih. Koliko su uspješni, svjedoče i priznanja – već

dvije godine nakon osnutka, 1998. godine, Magma je dobila Zlatnu kunu u kategoriji malih poduzetnika, a isto priznanje dobiveno je i godinu dana kasnije. Treća Zlatna kuna stigla je 2017. godine, ali sada u kategoriji srednje velikih poduzetnika. Magma je dobitnik i priznanja Grada Požege, a ove godine našla se među nagrađenima povodom Dana županije. Ipak, za radnike koji su u njoj zaposleni najvažnije je da plaće dobivaju redovito.

Nikada u ovih 25 godina plaća radnicima nije kasnila, doprinosi za mirovinsko i zdravstveno redovito su uplaćivani. Naši radnici nikad nisu bili zakinuti niti za jednu kunu jer ja bih kao čovjek bio nesretan kad bih svjesno uzeo lipu drugom čovjeku. Ljudi to znaju i onda vam vrate svojim savjesnim radom – kaže Zdenko.

Ovakvo shvaćanje odnosa prema

– Roditelji su u mene usadili neke principe življenja i vrijednosti, utemeljene na vjeri, koji su jako bitni u odrastanju i formiranju osobe. Recimo, moj otac bi uvijek govorio: "Sine, moraš biti čovjek!"

Ijudima i životu, dodao je, usadili su mu roditelji koji su bili vjernici pa su u tom duhu odgajali svoja četiri sina i kćer. – Roditelji su u mene usadili neke principe življenja i vrijednosti, utemeljene na vjeri, koji su jako bitni u odrastanju i formiranju osobe. Recimo, moj otac bi uvijek govorio: "Sine, moraš biti čovjek!" To mu je bila glavna poruka. "Budi čovjek i ponovo, budi čovjek! I to s velikim Č." U djetinjstvu, dodao je, bio je ministrant, a obiteljska nedjeljna misa bila je nešto što se ne propušta.

Bilo je to jedno lijepo odrastanje u domu punom djece i ono što sam tamo naučio nastojim sada prenijeti u svoju obitelj, djeci Mateju i Margareti koji su studenti. Kad smo zajedno ili kad se čujemo telefonom, uvijek im govorim ono što je meni moj otac govorio – da moraju biti ljudi. Niti jednom djetetu supruga i ja nismo govorili što moraju studirati; neka sami biraju što će radići, ali uz uvjet da moraju biti ljudi – zaključio je Zdenko.

HODOČAŠĆE VJERNIKA POŽEŠKE BISKUPIJE U POLJSKU

Putovima Ivana Pavla II.

Na vazmenu utorak 23. travnja u ranim jutarnjim satima oko stotinu i sedamdeset vjernika Požeške biskupije, među kojima i dvadeset i šest svećenika, krenulo je na biskupijsko hodočašće Putevima Ivana Pavla II. u Poljsku. Tijekom putovanja zaustavili su se u mađarskoj benediktinskoj opatiji Pannonhalma i razgledali samostansku crkvu sv. Martina, drevni klaustar i monumentalnu knjižnicu te slavili svetu misu koju je predvodio Ivica Žuljević, prepošt požeškog Stolnog kaptola sv. Petra i koordinator hodočašća, a u večernjim satima stigli su u Krakov.

I dućega dana, 24. travnja, uputili su se u obližnji grad Wieliczka i ondje posjetili glasoviti rudnik soli. U dvo-satnom razgledavanju ovoga gotovo tisućljetnog rudnika, koji se od 1978. godine nalazi na UNESCO-vom popisu svjetske baštine, posjetili su rudarske hodnike, kapele, oltare, skulpture, slana jezera i druge znamenitosti. U poslijepodnevnim satima uputili su se u povjesnu jezgru grada Krakova (Stare Miasto) te razgledali katedralu sv. Stanislava i kraljevski dvorac na brdu Wawel, franjevačku crkvu sv. Franje, Jagielsko sveučilište, glavni gradski trg (Rynek główny) te gotičku baziliku sv. Marije (Kościół Mariacki) u kojoj je biskup Antun Škvorčević predvodio euharistijsko slavlje. Uvodeći u misno slavlje biskup je podsjetio hodočasnike da je u Krakovu sv. Ivan Pavao II. kao nadbiskup nosio iskustvo, baštinu i snagu vjere poljskog naroda gajeći osobitu pobožnost prema Isusovoj Majci. Snažni duhovni tragovi ute-meljitelja Požeške biskupije, sv. Ivana Pavla II., nastavio je biskup, pomažu nam otvoriti srca za dubinu vazmenog otajstva Isusova uskršnjuća.

Pobjednički Duh

Započinjući homiliju biskup je zahvalio hodočasnicima na sudjelovanju. Govoreći o naviještenom evanđeo-

skom ulomku iz Lukina evanđelja o dvojici učenika kojima se, dok su putem u Emaus raspravljali o sudbini svoga Učitelja, pridružio uskrsli Gos-

podin Isus Krist, biskup je istaknuo kako je vazmeno otajstvo Isusove muke, smrti i uskršnjuća potrebno prepoznati i razumjeti ne samo pa-

Hodočasnici u glasovitom rudniku soli u gradu Wieliczka.

Euharistijsko slavlje u bazilici Svetе Marije u Krakovu.

Biskup je podsjetio hodočasnike da je u Krakovu sv. Ivan Pavao II. kao nadbiskup nosio iskustvo, baštinu i snagu vjere poljskog naroda gajeći osobitu pobožnost prema Isusovo Majci.

govore Djela apostolska, nastavio je poskakivati svojim vjerničkim srcem i klicati Bogu do posljednjeg daha svoga života strpljivo podnoсеći sve patnje i nevolje. Pozvao je nazočne da ovdje

pred Marijinim likom, gdje je sv. Ivan Pavao II. često molio u svojim najtežim trenucima, zamole Isusovu Majku za pomoć kako bi i oni poput njega dublje razumjeli svoje prošle i sadašnje,

meću nego i srcem, a učenicima je to postalo moguće nakon što im je sam uskrsli Gospodin, dok je s njima većerao, protumačio pravo značenje tog otajstva i gestom lomljenja kruha otvorio njihove zapriječene oči da vjerom vide i prepoznaju istinu da je na križu raspeti i ubijeni Krist bio moćan svojim uskrsnućem od mrtvih pobijediti smrt. Pozvao je hodočasnike da, dok fizičkim očima budu gledali ljepote poljske zemlje i bogatstvo njezine vjersko-kulturne baštine, očima vjere otkriju i prepoznaju dubinu i smisao koji je njihovu životu dao Bog pobjedom svoga uskrsloga Sina Isusa Krista. Osvrnuvši se na ulomak prvog čitanja iz Djela apostolskih, u kojemu se pripovijeda

kako je apostol Petar ozdravio bolesne noge hromom prosjaku i zapovjedio mu da prohoda u ime Isusa Nazarećanina, biskup je ustvrđio da Gospodin Isus, nakon svog uskrsnuća, apostola Petra koji ga je zatajio, ali i druge apostole, ispunja svojim pobjedničkim Duhom, snagom kojega i oni sami mogu učiniti da hromi bolesnik prohoda ne samo čudesno ozdravljenim nogama, nego i u vjeri u uskrsloga Isusa Krista. Rečeno je povezao i s osobom sv. Ivana Pavla rekavši da je on, vršeći službu Petrovog nasljednika, na uvjerenjiv i razumljiv način tumačio Božju istinu o nama samima. Nakon što su mu noge zbog starosti i bolesti onemocale, poput hromoga čovjeka o kojem

Svećenici u svetištu Kalvarija Zebrzydowska

osobne i nacionalne patnje i stradanja i kako nikad ne bi ni prema kome nastupali s neprijateljskim osjećajima. Potaknuo ih je da na ovom hodočašću čvrše prohodaju hodom vjere i kući se vrati preobraženi iznutra; sa srcima koja gore ljubavlju, nogama koje radosno poskakuju i očima koje na zemlji prepoznaaju Božju blizinu. Završavajući misno slavlje biskup je zapitao hodočasnike kako su njihove fizičke noge, a još više kako su im *duhovne noge* kojima hode s Isusom Kristom i u njemu razumiju svijet oko sebe, svoje muke, nevolje i smrt. Poželio im je da ih u nastavku njihova hodočašća, fizičkog i duhovnog, prati Isusova Majka.

Hodočasnici na misi u svetištu Kalvarija Zebrzydowska

U svetištu Kalvarija Zebrzydowska

Trećega dana hodočašća, u četvrtak 25. travnja, hodočasnici su se uputili prema Wadowicama, rodnom mjestu Ivana Pavla II. zastavši u svetištu Kalvarija Zebrzydowska gdje je sv. Ivan Pavao II. hodočasteći još kao dječak započeo gajiti marijanskou pobožnost. Nakon obilaska svetišnog prostora euharistijsko slavlje u bazilici sv. Djevice Marije predvodio je biskup Škvorčević. Pozdravljajući hodočasnike pozdravom uskrslog Krista *Mir vama*, biskup ih je potaknuo neka zamole Mariju da ih sve stavi pod križ Isusov jer se pod njegovim križem nitko ne može izgubiti, nego svi bivaju spašeni ljubavlju koja je radi njih i za njih pošla u smrt.

U homiliji je utvrdio kako je uskršnji Isus u naviještenom evanđeoskom ulomku svojim prestrašenim i zbunjenim učenicima, čija su srca bila ispunjena sumnjama, pokazao svoje ruke i noge želeći ih uvjeriti da on nije utvara nego onaj isti Isus koji je s njima drugovao, blagovao na posljednjoj večeri, umro na križu i sada nakon uskrsnuća kao pobjednik nad smrću nastavlja živjeti proslavljenim životom. Naglasio je da su Isusove ruke i noge važne zbog tragova koje su na njima ostavile rane zadobivene pribijanjem na križ te je itekako važno sve ono što i mi ostvarujemo svojim rukama i nogama. Upozorio je da pritom ne smijemo smetnuti s uma da djelima naših ruku i koracima naših nogu možemo stići samo do granice groba, a da u vječni Očev zagrljav možemo dospijeti jedino po zaslugama Isusovih probodenih ruku kojima je zagrlio sve ljude i probodenih nogu koje su koracle za spasenje svakog čovjeka.

Dragi Hrvati, Papa vas voli

Rekao je kako zamišlja sv. Ivana Pavla II. koji si je na ovome mjestu, još kao dječak, a kasnije kao nadbiskup i papa, pod Isusovim križem postavljao životna pitanja i uz pomoć Isusove Majke pronalazio odgovore na njih. Podsjetivši nazočne da je 1979. godine, prigodom slavlja Branimirove godine sv. Ivan Pavao II. bio prvi papa u povijesti koji je u bazilici sv. Petra u Rimu slavio svetu misu na hrvatskom jeziku i tada svojim jasnim glasom i još jasnjim srcem poručio: "Dragi Hrvati, Papa vas voli, Papa vas grli i prima, Papa vas blagoslivlja", biskup je utvrdio da je taj veliki Papa počeo voljeti nas Hrvate već na ovim pro-

storima gdje je svoje srce oslobođio sumnji. Zamolio je Isusovu Majku da hodočasnici pomognu da i njihovo srce bude oslobođeno sumnji i da vjeruje onome što je Bog u Isusovoj muci i smrti na križu za njih ostvario. Osprnuvši se na ulomak prvog čitanja iz Djela apostolskih, koji je nastavak jučerašnjeg ulomka o ozdravljenju hromog prosjaka kod hramskih vrata, a u kojem apostol Petar ljudima koji su se zapanjeni tim čudesnim ozdravljenjem strčali u trijem Salomonov, na temelju vlastitog iskustva svjedoči i navješta da je Bog Isusa Krista, kojega su se oni odrekli i osudili na smrt na križu, uskrisio od mrtvih, biskup je ustvrdio da snagom Duha uskrslog Krista bolesnom prosjaku nisu samo ozdravile i prohodale bolesne noge, nego je po vjeri u Isusovo ime i njegovo srce prohodalo stazom kojom se ide u vječni život. Naglasio je da pitanje vjere i obraćenja nije tek nešto usputno u našem životu jer su vjera i obraćenje uvijek povezani s našim cijelovitim opredijeljenjem da se oslobođimo svoje nemoći, sebičnosti, zloče, pokvarenosti i u konačnici smrti te da cijelim svojim bićem prionemo uz Isusa Krista koji nam je oprostio grijehe i već ovdje na zemlji omogućio da budemo dionici njegove uskrsne pobjede nad zlom i smrću. To je istina o Isusu Kristu koju Crkva svjedoči već dvije tisuće godina i koju je svjedočio sv. Ivan Pavao II. Na završetku biskup je podsjetio hodočasnike da su se ovim misnim slavljem željeli uključiti u duhovni dinamizam vjernosti Isusu Kristu koji je u ovom svetištu pokrenuo sv. Ivan Pavao II. Pozvao ih je da u svojoj osobnoj molitvi kažu Isusu Kristu da ga vole zato što ih je svojom ljubavlju na križu spasio od osuđenosti na smrt te da ga zamole da im pomogne svjedočiti tu istinu.

Hodočasnike je biskup potaknuo da na ovom hodočašću čvrše prohodaju hodom vjere te se kući vrati preobraženi iznutra; sa srcima koja gore ljubavlju, nogama koje radosno poskakuju i očima koje na zemlji prepoznaaju Božju blizinu.

Zajednička fotografija hodočasnika ispred crkve u Wadowicama, mjestu rođenja i krštenja pape Ivana Pavla II.

Rodno mjesto Ivana Pavla II.

Nakon misnoga slavlja i osobne poštovnosti vjernici su nastavili put prema Wadowicama, mjestu rođenja i djetinjstva Karola Wojtyle. Ondje ih je biskup u kratkom nagovoru podsjetio na ulogu sv. Ivana Pavla II. u propasti komunizma u zemljama istočne Europe kao i na povijesne okolnosti oko međunarodnog priznanja Hrvatske. Zahvalio je sv. Ivanu Pavlu II. na njegovom osobnom doprinisu u tim važnim povijesnim dogadjajima, a osobito na njegovim odlukama da utemelji Po-

žešku biskupiju te da kardinala Alojzija Stepinca proglaši blaženim. Zajedno s hodočascnicima otpjevao je poklik *Sveti Ivane Pavle, moli za nas*. Podsjetivši na riječi pape Benedikta XVI., koji je na početku svog pontifikata za svog prethodnika rekao da nas blagoslivlja s prozora Očeva doma iz nebeske domovine, biskup je pozvao hodočasnike da na ovom mjestu zamole Svetčev blagoslov. Nakon razgledavanja i zajedničkog ručka, vjernici su se vratili u Krakov te u osobnom aranžmanu razgledali centar grada.

Biskup je podsjetio na ulogu sv. Ivana Pavla II. kod međunarodnog priznanja Hrvatske zahvalivši mu za njegov osobni doprinos u tim važnim povijesnim događajima, a osobito za njegove odluke da utemelji Požešku biskupiju te da kardinala Alojzija Stepinca proglaši blaženim.

Svetište Gospe Jasnogorske

Slijedećega dana, 26. travnja, hodočasnici su se uputili u Częstochowu, u poljsko nacionalno svetište Gospe Jasnogorske. Nakon obilaska i razgledavanja pavlinskog samostana i svetišta

te pobožnosti križnoga puta, euharistijsko slavlje u kapeli pred Gospinim likom predvodio je biskup Škvorčević. Uvodeći u misno slavlje biskup je pozvao hodočasnike da svojim hrvatskim srcem Isusovo Majci posvjedoče onu istu odanost, privrženost i zahvalnost koju joj Poljaci u ovom svetištu iskazuju stoljećima. Pozvao je hodočasnike neka zamole Gospu Jasnogorsku da im izmoli jakost u vjeri, svećenicima vjernost u poslanju, a svima snagu za nošenje životnih križeva.

Započinjući homiliju biskup je spomenuo da Bog u ovom Marijinom svetištu, koje se naziva Jasna Gora, pred Marijinim likom ljudima trajno upućuje svoj jasni govor te je pozvao hodočasnike da se danas pridruže mnoštvu koje taj Božji govor ovdje sluša. Pozvao ih je da se, nakon što poslušaju što im Bog po svome Sinu Isusu Kristu poručuje u misnim čitanjima, pridruže povijesti duša u ovom svetištu i izreknu svoj molitveni govor Gospoj Jasnogorskoj koja svojim majčinskim srcem stoljećima osluškuje ono što joj njezini štovatelji iz dubine svog bića pobožno i iskreno govore.

Misno slavlje u nacionalnom svetištu Gospa Częstochowskie.

Križni put

Ekonomija spasenja

Govoreći o naviještenom evanđeoskom ulomku iz Ivanova evanđelja o trećem očitovanju uskrslog Gospodina Isusa učenicima na Tiberiadskom moru i o njihovu čudesnom ulovu na Isusovu riječ, biskup je utvrdio kako je uskrsli Gospodin Isus onaj koji ima inicijativu jer nam želi pomoći razumjeti otajstvenu stvarnost u kojoj on živi nakon uskrsnuća i u koju želi i nas uključiti. Naglasio je da evanđelist Ivan pojavljanja uskrslog Gospodina Isusa pred svojim učenicima naziva očitovanjima,

a ne tek ukazanjima. Za razliku od ukažanja u kojem određenu osobu zapažamo samo očima, kod njezina očitovanja stječemo cijelovito iskustvo osobe koju vidimo i bivamo pozvani nešto učiniti na njezinu riječ, pojasnio je biskup. Osvrćući se na naviješteno prvo čitanje iz Djela apostolskih, biskup je spomenuo kako su apostoli Petar i Ivan svoje tamnovanje i suđenje pred židovskim Velikim vijećem iskoristili da odvažno i hrabro posvjedoče radosnu vijest da je Isusa Krista Bog uskrisio od mrtvih i da liječe bolesnike u njegovo ime, a svoje

svjedočanstvo zaključili su tvrdnjom da je Isus Krist jedini spasitelj svijeta. Na temelju navedenog, biskup je naglasio kako je Božji naum spasenja u Isusu Kristu u teologiji poznat kao *ekonomija spasenja*; to je jedina ekonomija koja nam jamči istinsko i cijelovito spasenje za razliku od bilo kakve ljudske ekonomije kojom ljudi mogu ostvariti određena postignuća isključivo materijalne prirode. Podsetio je na suradništvo Isusove Majke u Božjoj ekonomiji spašenja i u Božjem gospodarstvu milosti, odnosno u Božjem djelu oslobođanja

čovjeka od njegove osuđenosti na smrt rekavši kako ona i dalje nastavlja svoje majčinsko služenje u svojim svetišta. Zamolio je Gospu Jasnogorsku da svojim zagovorom pomogne da se po vjernosti i žrtvi u našim obiteljima, u našim svećenicima i u svima koji su nam dragi ostvari Božja ekonomija spasenja u Isusu Kristu. Na završetku misnoga slavlja i nakon otpjevanje pjesme *O divna Djevice*, biskup je pozvao hodočasnike da se obilaskom oko glavnog oltara uključe u povorku mnoštva koje je tijekom stoljeća ovdje otvaralo svoju dušu Bogu po služenju Isusove majke Marije.

Svetište Božjeg milosrđa

Posljednjeg dana hodočašća, 27. travnja, hodočasnici su se uputili u svetište Ivana Pavla II. u Krakovu koji je istoga dana prije pet godina zajedno sa sv. Ivanom XXIII. u Rimu proglašen svetim. Nakon obilaska Svetišta i osobne pobožnosti nastavili su put prema obližnjem svetištu Božjega milosrđa. Ondje im se pridružio kardinal Stanisław Dziwisz, dugogodišnji osobni tajnik sv. Ivana Pavla II. kojemu je biskup Škvorčević, u ime svih hodočasnika, uputio riječi pozdrava i zahvalnosti za njegov posjet Požežki prije dvije godine.

Zahvaljujući biskupu Antunu na srdačnim riječima i pozdravljajući ga kao i ostale hodočasnike, kardinal Dziwisz se prisjetio njihova priateljstva čestitajući mu na gorljivosti kojom upravlja mladom Požeškom biskupijom te na ostvarenim postignućima u koja se imao priliku osob-

Zajednička fotografija u svetištu Gospe Częstochowske.

no uvjeriti za vrijeme svoga dvodnevног boravka u Požegi na slavlјu Trećeg biskupijskog euharistijskog kongresa u rujnu 2017. godine pri-godom 20. obljetnice utemeljenja Po-žeške biskupije. Izrazio je uvjerenje da će Požeška biskupija još dugo u svojoj budućnosti počivati na čvrstim temeljima koje joj je postavio njezin prvi biskup. Zahvalio je biskupu Antunu što mu je tom prigodom darovao kopiju kipa sv. Ivana Pavla II. koji se nalazi u Svetčevoj kapelici u kripti požeške Katedrale. Rekao je kako je u svojim višekratnim pohodima Hrvatskoj uvijek govorio o ljubavi koju je sv. Ivan Pavao II. iskazivao Hrvatima i hrvatskom narodu čiju je povijest

dobro poznavao i u kojem je imao mnogo prijatelja. Naglasio je osobito poštovanje i divljenje hrvatskom narodu smatrajući ga junačkim narodom jer je u okruženju drugih naroda i vjeroispovijesti sačuvao identitet katoličkog naroda. Spomenuo je da upravo zbog toga, kao i zbog mnogih prirodnih ljepota, Poljaci rado odlaže u Hrvatsku na godišnje odmore. Izrazio je radost što postoje zemlje kao Poljska i Hrvatska koje na sličan način čuvaju svoj nacionalni i vjerski identitet i koje zahvaljujući snažnom katoličkom povijesnom naslijedu nastavljaju promicati kršćanske vrijednosti u Europi. Zbog takvog svjedočanstva, nastavio je kardinal, Poljsku

zbog njezina zakonskog neprihvaćanja pobačaja i istospolnih brakova neke članice Evropske unije žestoko kritiziraju optužujući ju za kršenje ljudskih prava i sloboda, a ona time zapravo staje u obranu kršćanskih vrijednosti života, braka i obitelji. Istaknuo je potrebu povezivanja kršćanskih i katoličkih zemalja u tim nastojanjima kako bi učinile dobro Evropi koja je sagrađena na kršćanskim temeljima i koja će, ako dopusti da se ti temelji razore, uništiti svoj identitet. Podsetio je hodočasnike na znakovitost njihova pohoda svetištu Božanskoga milosrđa na dan kad se navršava peta godišnjica kanonizacije sv. Ivana Pavla II. koji je bio gorljivi promicatelj te pobožnosti i koja se zahvaljujući njemu pronijela cijelim svijetom. Svoje obraćanje kardinal je zaključio riječima iz Dnevnika sv. Faustine Kowalske koja kaže da današnji svijet sam po sebi nije sposoban obratiti se i neće opstatи ukoliko ne iskusi Božansko milosrđe.

Zahvalnost i radost

Biskup Škvorčević kardinalu Dziwizu, koji je toga dana slavio rođendan, uručio je prigodan poklon, a kardinal je hodočasnicima poklonio sličice sv. Ivana Pavla II. Biskup je spomenuo kardinalu da se u marijanskom svetištu u Voćinu nalazi lik Gospe Voćinske, koji je sv. Ivan Pavao II. okrunio 2003. godine u Osijeku na svom trećem pastoralnom pohodu Hrvatskoj, pozvavši ga da pohodi Voćin na jednom od biskupijskih hodočašća. Usljedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio požeški biskup. Pozvao je hodočasnike da u svoje srce saberu sve ono što su čuli od sv. Faustine o pobožnosti Milosrdnom Isusu kao i one prijateljske i poticajne riječi koje im je uputio kardinal Dziwisz te da mu dopuste da iz vjere progovori plemenitošću, radošću, zahvalnošću i velikom željom da u ovom svetištu budu obdareni obiljem Božjeg milosrđa.

U homiliji biskup je rekao da su židovski glavari svećenički i starješine

Kardinal Dziwisz podsjetio je hodočasnike na znakovitost njihova pohoda svetištu Božanskoga milosrđa na dan kad se navršava peta godišnjica kanonizacije sv. Ivana Pavla II. koji je bio gorljivi promicatelj te pobožnosti, a koja se zahvaljujući njemu pronijela cijelim svijetom.

Biskup je zahvalio hodočasnicima što su svojim sudjelovanjem u hodočasničkim programima dopustili Bogu da ih ispuni svojim svjetлом i svojom snagom.

narodne podcjenili apostole zbog njihove neukosti i time propustili uočiti da se razina postojanja, u koju je Bog uskrsnućem od mrtvih uspostavio svoga Sina Isusa Krista, ne dohvaća putem ljudske učenosti nego putem snažnoga duhovnog iskustva koje su apostoli doživjeli u susretima s uskrslim Gospodinom. Izrazio je uvjerenje da su hodočasnici na ovome hodočašću tražili i našli odgovor na pitanje kako se s Isusom živi, kako ga se čuje i vidi unutarnjom pozornošću duha kojoj je ime vjera.

Ljubav i milosrđe

Govoreći o evanđeoskom ulomku u kojem evanđelist Marko naglašava da je prva reakcija učenika na vijest o Isusovu uskrsnuću bila nevjera, biskup je naglasio da je upravo Marija Magdalena, iz koje je Isus izagnao sedam zloduhu, imala povlasticu biti prvom svjedokinjom Isusova uskrsnuća jer je na svoj način imala iskustvo uskrsnuća kad ju je Isus iz dna pokvarnosti uzdigao u slobodu od zla te ga je darom vjere prva prepoznala u njegovoj uskrsnoj preobrazbi. Podsetivši na iskustvo Božjeg milosrđa koje je imala sv. Faustina nakon teškog iskustva strašnog zla koje su ljudi ovdje u Poljskoj i drugdje diljem svijeta proživjeli tijekom Drugoga svjetskog rata i porača, biskup je utvrdio da se ljudi ne mogu oslobođiti svoje zarobljenosti počinjenim i pretrpljenim zlom putem zemaljskih sudova, zakona i

Misa u kapeli Svetе Faustine u Svetištu Božjeg milosrđa.

ljudske pravednosti koji nastupaju s naslova odmazde, nego samo i jedino putem milosrdnog praštanja kojim je Bog u Isusovožrtvi na križu jednom zauvijek prekinuo začarani krug zla i odmazde. Utvrdio je kako je bilo providnosno da na Petrovu stolicu dođe papa Poljak koji će, na temelju bolnog iskustva zla što ga je njegov narod propatio kao i osobnog trpljenja koje je podnio osobito u atentatu, biti snažnim svjedokom Božjeg praštanja i milosrđa prema ljudima koji se pokaju za zlo koje su jedni drugima učinili. Utvrdiši da su ljubav i milosrđe duhovne stvarnosti koje ljudi ne mogu dohvatiti svojim tjelesnim osjetilima, ali od kojih u konačnici žive, biskup je zamolio uskrslog Gospodina da srca i savjesti hodočasnika obdari svojim mirom koji je uvijek plod Božjeg praštanja i milosrđa. Uputio je molitvu i sv. Ivanu Pavlu II. da im Bog po njegovu zagovoru pomogne da i oni poput njega i Isusovih apostola budu odvažni i neustrašivi u svjedočenju svoje vjere.

Na završetku misnog slavlja, koje je bilo posljednja duhovna postaja

Razgledavanje svetišta Božjega milosrđa u Krakowu.
Drugoga hodočašća vjernika Požeške biskupije u domovinu svetog utemeljitelja njihove mjesne Crkve, biskup je poručio hodočasnicima da je najvažniji cilj ovog hodočašća pomak prema Bogu koji se dogodio u njihovim srcima i dušama. Zahvalio je prisutnima što su svojim sudjelovanjem u hodočasničkim programima dopustili Bogu da ih ispuni svojim svjetлом i svojom

snagom. Zahvalio je p. Iliji Grgiću, redovniku Družbe misionara Krvi Kristove, Slavi Manduriću i njegovim suradnicima u agenciji „Kraljica mira“ kao i Ivici Žuljeviću na koordinaciji.

Hodočasnici su zatim razgledali svetište i samostan, pomolili se na grobu sv. Faustine te nakon zajedničkog ručka krenuli prema Hrvatskoj gdje su stigli u ranim jutarnjim satima.

Putovima Ivana Pavla II. • 23. – 27. travnja 2019.

Zbor požeške Katoličke osnovne škole na Državnoj smotri pjevačkih zborova

Zbor mlađeg uzrasta Katoličke osnovne škole u Požegi nastupio je u utorak, 7. svibnja na 62. glazbenim svečanostima hrvatske mlađeži u varaždinskom Hrvatskom narodnom kazalištu. Koliko je kvalitetan bio nastup našega Zbora, najbolje govori činjenica da je u srijedu, 8. ožujka, prof. Ljuba Šolić, dirigentica i voditeljica Zbora, na svečanom proglašenju najboljih primila ZLATNU PLAKETU te je tako Zbor proglašen najboljim.

Na ovogodišnjim Glazbenim svečanostima hrvatske mlađeži, koje su ujedno i Državna smotra zboro-

va, nastupilo je preko 1500 učenika raspoređenih u 42 zbara koja su se natjecala u 5 kategorija. Najviše zborova bilo je upravo u A kategoriji u kojoj se predstavio i naš zlatni zbor – ukupno sedamnaest zborova pa je uspjeh tim još i veći. Repertoar za koji je Zbor mlađeg uzrasta dobio najslijepije odličje, uz dirigentsku palicu prof. Ljube Šolić i klavirsku pratnju Filipa Petrovića, bio je sljedeći: *Slavimo te* (I. Peran), *Ave Regina Caelorum* (G. Guiraud), *Oj slaviću* (obr. Lj. Stipić) te zadana skladba *Vlak* (J. Ostojić).

Biskup primio sedmorici kandidata za Bogoslovno sjemenište

Ubiskupskom domu u Požegi 27. svibnja biskup Antun Škvorčević primio je sedmoricu mladića koji su podnijeli molbu za primitak u Bogoslovno sjemenište. U pratnji svojih župnika pristupili su Antonio Kljajić iz Župe sv. Josipa u Đurđenovcu, Ivan Ligenza iz Župe uzašašća Isusova u Ruševu, Tomislav Miletić iz Župe Bezgrješnog začeća BDM u Novoj Gradiški, Marko Milaković iz Župe sv. Barbare u Jakšiću, Antun Stipić iz Župe sv. Josipa u Vrbiju, Ivan Turkalj iz Župe Kraljice sv. Krunice u Novoj Gradiški i Petar Smolić iz Župe sv. Ilike Proroka u Orubici.

Biskup ih je pohvalio što su se, osluškujući Božji poziv, odlučili odazvati i krenuti putem svećeništva. Pozvao ih je da učvršćuju svećenički poziv kroz svakodnevnu molitvu, svetu misu i druge sakramente kako bi Božje djelo u njima raslo. Uslijedio je osobni razgovor sa svakim kandidatom u prisutnosti župnika u kojem je biskup nastojao provjeriti motive i razloge njihova opredjeljenja za svećeništvo.

Pobjednici voćinskog Vjeronaučnog natjecanja kod biskupa

Ubiskupskom domu u Požegi biskup Antun Škvorčević primio je 9. svibnja pobjednike Natjecanja iz vjeronaučnog znanja na temu *Obitelj u Božjem naumu* održanog prigodom hodočašća djece osnovnih škola Požeške biskupije Gospi Voćinskoj 4. svibnja ove godine. Najbolji u vjeronaučnom znanju bili su vjeroučenici domaće Župe Pohoda BDM u Voćinu - Sofia Čović, Antonija Džavić, Damjan Krupa, Julijana Simonović i Gabriel Simonović pod vodstvom vjeroučiteljice s. Tereze Dokić. Susretu s biskupom prisustvovao je župnik i voditelj Svetišta Ivan Ereiz te predstojnik Katehetskog ureda Robert Kupčak.

Biskup je vjeroučenicima i vjeroučiteljici čestitao na postignutom uspjehu i trudu koji su uložili u pripravi za kviz te im uručio Medalu svetišta Gospe Voćinske i Povelju priznaja za osvojeno prvo mjesto. Potom su vjeroučenici biskupu u ugodnom razgovoru izložili tijek svojih priprema za vjeronaučno natjecanje te izrazili zadovoljstvo i zahvalnost Bogu na postignutom uspjehu, a biskup se zanimalo i za njihove školske obveze i uspjehe, za život župe kao i za obitelji iz kojih dolaze.

U ime vjeroučenika i vjeroučiteljice, župnik Ereiz zahvalio je biskupu na pažnji koju im je iskazao ovim susretom u Biskupskom domu.

Hodočašće učenika osnovnih škola Požeške

U subotu, 4. svibnja, u svetište Majke Božje Voćinske, hodočastili su učenici osnovnih škola s područja Požeške biskupije. Nakon dolaska u crkvu mlađi su hodočasnici obišli oko Gospina lika te joj u molitvi i pjesmi uputili pozdrav. Prije svete mise imali su mogućnost svete isповijedi za koju ih je pripravio Dragan Hrgić.

Naš Spasitelj

Središnji dio hodočašća bila je sveta misa koju je predvodio biskup Antun Škvorčević, a u koncelebraciji je bilo tridesetak svećenika. Na početku slavlja biskup je u ime svih hodočasnika uputio trostruki pozdrav Gospoj Voćinskoj, a prisutna su djeca odgovarala pjevajući poklik *Blažena ti što povjerova*. Potom je domaći župnik i voditelj svetišta Ivan Ereiz izrazio biskupu dobrodošlicu čestitajući mu skor rođendan, a djeca mu uručila buket cvijeća. Zahvalivši na čestitci, biskup je pozdravio djecu izražavajući radost što su svojim dolaskom otvorila ovogodišnju hodočasničku sezonu u Voćinu i što su u voćinsko svetište unijela svoje radosno, toplo i zahvalno srce. Pozvao ih je da u mišnom slavlju budu molitvi za svoje obitelji, za našu Biskupiju i Crkvu, a napose za svećenička i redovnička zvanja.

U homiliji biskup je zapodjenuo razgovor s mlađim hodočascnicima o svojim iskustvima plovidbe brodom i pritom je utvrdio da su mu od svega na brodu najzanimljiviji navigacijski uređaji pomoću kojih brod ostaje na zacrtanoj ruti i sigurno plovi prema svome odredištu. Međutim, kad se brod nađe u olujnom nevremenu, navigacijski uređaji više nisu od velike koristi, nego se traže sredstva spašavanja, utvrdio je biskup. Povezao je to s naviještenim evanđeoskim ulomkom koji prikazuje kako je Isus na čudesan način stišao oluju na uzburkanom moru i na taj način sprječio da lađica u kojoj su bili njegovi učenici potone, a oni se utope u morskim dubinama. Prestrašenim učenicima, koji ga nisu odmah prepoznali, Isus je rekao *Ja sam! Ne bojte se!* U tom njegovom *Ja sam* čujemo glas kojim je Bog na Mojsijev upit kako

mu je ime iz gorućeg grma odgovorio *Ja sam onaj koji jesam*. Tim riječima Isus im je poručio da im se nikakvo zlo ne može dogoditi jer je on kao Bog prisutan među njima, da je on njihov Spasitelj, pojasnio je biskup.

Najbolja navigacija

Govoreći o lađi kao metafori ljudskoga života, biskup je podsjetio djecu da su nakon rođenja zaplovili morem života i da im je na toj plovidbi potreban navigator kako ne bi skrenuli s pravog puta, nego sigurno i sretno stigli u svoje konačno odredište, u vječnu luku na nebesima. No istaknuo je da višestruka upotreba riječi *lađica* u današnjem

evanđelju upućuje na Crkvu kao lađu koja nas spašava od opasnosti plovidbe uzburkanim morem života. Naglasio je kako, za razliku od životnih lađa pojedinih ljudi koje mogu zastraniti tijekom plovidbe i pogodene životnim olujama potonuti, Isusova lađa Crkve nikad se ne može izgubiti i biti potopljena u olujnim valovima zla i smrti, zato što je Isus njezin kormilar koji je svojom smrću na križu učinio ono što je potrebno da mi ne potonemo i da stignemo k cilju. Stoga je najveća radost biti smješten u tu lađu – Crkvu, utvrdio je biskup. Pozvao je mlade hodočasnike da zahvale Isusu što ih oslobađa životnih strahova, uvjeravajući

biskupije Gospočinskoj

ih da je on s njima u lađi njihova života po služenju Crkve čiji su članovi postali svetim krštenjem. Izrazio je radost što se djeca i kroz školski vjeronauk sve čvršće povezuju s Isusom Kristom i njegovom Crkvom, a posebno što učenici u katoličkim školama putem iskustva vjere uče ploviti morem života.

Ispuniti se Duhom Svetim

Na temelju ulomka iz Djela apostolskih, navještenog u drugom čitanju, biskup je protumačio učenicima kako je Duh Sveti, prvi dar kojeg je uskrsli Gospodin udijelio svojim učenicima, postao navigator života prve kršćanske zajednice, da je on pokretač i snaga naše tjelesnosti, zdravlje našoj ranjenosti zlom i lijek našoj smrtnosti, da nas iznutra čvrsto povezuje s Isusom Kristom i međusobno te nas nitko i ništa, pa ni sama smrt, ne može odvojiti od njega. Spomenuo je da su se u prvoj kršćanskoj zajednici pojavili određeni nesporazumi i napetosti između tzv. judeokršćana i kršćana iz poganstva koji su pretežno bili Grci jer su se ovi drugi u svakodnevnom služenju počeli osjećati zapuštenima i manje važnim. Apostoli su riješili taj problem birajući sedmoricu muževa na dobro glasu, punih Duha Svetoga i vjere, spremnih služiti drugima. Biskup je potaknuo nazočnu djecu da na ovom hodočašću mole kako bi po zagovoru Isusove Majke, poput prvih kršćana na čelu s apostolima, bili ispunjeni Duhom Svetim, vjerom, mudrošću i nesebičnošću te kako bi neki od njih mogli u svećeničkom ili redovničkom zvanju služiti svojim bližnjima i tako postati veliki, a po njima i Hrvatska domovina. Još im je rekao da je Crkva zajedništvo ljudi koji su u krštenju ispunjeni, a u potvrdi opečaćeni Duhom Svetim koji ih je učinio udovima Kristova otajstvenog tijela i koji ih poput navigatorsa upravlja

pravim putem da stignu k cilju i smislu života. Pozvao ih je da pred likom Isusove Majke, koja je cijelog života bila vjerna suradnica Božja i koja je u dvorani Posljednje večere s apostolima molila za silazak Duha Svetoga, donesu odluku da će biti trajni suradnici njezina Sina Isusa Krista, vjerni članovi zajedništva njegove Crkve u našoj hrvatskoj domovini.

Na završetku misnog slavlja biskup je moleći čin predanja povjerio mlade hodočasnike Gospočinskoj te im poželio da s hodočašća odu obnovljeni u uvjerenju kako jedino s Isusom Kristom mogu doploviti do konačnog smisla i ispunjenja svog života.

Znanje i igre

Nakon euharistijskog slavlja u prostorima Svetišta na otvorenom, uslijedilo je natjecanje iz vjeronaučnog znanja te različite zabavne igre za mlade – graničar, povlačenje užeta, tronogo trčanje, ping-pong na žlici, skakanje u vreći i slično, a što su u koordinaciji s Biskupijskim katehetskim uredom pripremili i vodili vjeroučitelji uz pomoć župnih animatora. U natjecanju iz vjeronaučnog znanja sudjelovalo je 10

Biskup je pozvao djecu da pred likom Isusove Majke, koja je cijelog života bila vjerna suradnica Božja i koja je u dvorani Posljednje večere s apostolima molila za silazak Duha Svetoga, donesu odluku da će biti trajni suradnici njezina Sina Isusa Krista

ce Tajane Grbeš dok je treće mjesto odnijela ekipa Župe sv. Terezije Avilske iz Požege koju su činili vjeroučenici Bruno Grbeš, Tara Matijević, Laura Marceluh, Petra Mitrović, i Fran Soukup pod vodstvom s. Karoline Mićanović. Najboljim vjeronaučnim ekipama, kao i svim drugim natjecateljima u kvizu znanja i zabavnim igrama, u ime požeškog biskupa čestitao je Robert Kupčak, predstojnik Biskupijskog katehetskog ureda uručivši im prigodne nagrade.

Dan Katoličke osnovne škole u Virovitici

Učenici Katoličke osnovne škole u Virovitici, zajedno sa svojim učiteljicama i vjeroučiteljem, priredili su u četvrtak, 16. svibnja, u Kazalištu Virovitica svečani program za svoje roditelje, djedove i bake te prijatelje, a sve to prigodom Dana škole i njezina zaštitnika - sv. Ivana Pavla II. Priredba je započela pjesmama koje je otpjevao školski zbor pod vodstvom učiteljice Irene Maras, a nastavila se prigodnim recitacijama i dramskim izričajima na temu obitelji. Na završetku programa ravnatelj Mario Večerić pozdravio je sve prisutne, osnivača Škole biskupa Antuna Škvorčevića, predstojnika Ureda za Katoličke škole Ivicu Žuljevića, ravnatelje katoličkih osnovnih i srednjih škola, ravnatelje škola grada Virovitice, predstavnike javnih i političkih vlasti - župana Igora Androvića, njegova zamjenika Marija Klementa te zamjeniku gradonačelnika Vlastu Honjek - Golinac.

Na kraju programa prisutnima se obratio biskup Antun. Čestitao je svima Dan škole, a djeci na izvrsno izvedenom programu. U kratkom razgovoru s njima podsjetio ih je kako su u recitacijama spominjali i svoga velikog tatu, ustvrdivši kako oni rastu i tjelesno postaju visoki ljudi, a da po Božjoj blizini u srcima, po ljubavi i plemenitosti postajemo veliki ljudi. Istaknuo je da im Katolička škola, povuzujući ih s Bogom želi pomoći da izrastu u velike hrvatske ljudе te da ih na to podsjeća i potiče njihov zaštitnik, sv. Ivan Pavao II. Zahvalio je učiteljima za trud kojim povjerene im mlade ljudi nastoje odgajati, a roditeljima što surađuju s Katoličkom osnovnom školom na izgradnji i rastu njihove djece.

Učenici katoličkih gimnazija hodočastili Gospo Voćinskoj

*U subotu, 11. svibnja,
u svetište Majke Božje
Voćinske hodočastili su
učenici i djelatnici požeške
i virovitičke Katoličke
gimnazije s njihovim
ravnateljima Ivicom
Bedeničićem i Mario
Voronjeckim.*

Njima su se pridružili i srednjoškolci iz Orahovice i Našica te 40-ak učenika Srednje škole Marka Marulića iz Slatine s nekoliko profesora i župnikom Draganom Hrgićem koji su u Voćin hodočastili biciklima.

Nakon dolaska u voćinsku crkvu mladi su hodočasnici obišli Gospin lik te joj u molitvi i pjesmi uputili pozdrav poslje čega su imali mogućnost svete ispovijedi za koju ih je kratkim pokorničkim bogoslužjem pripravio Ljubiša Krmar, vjeroučitelj u Katoličkoj klasičnoj gimnaziji u Viroviticama. Prije samog euharistijskog slavlja svjedočanstvom vjere i duhovnog poziva obratili su se đakoni Tomislav Dokoza i Matej Filipović.

Središnji dio hodočasnog programa bilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio Marijan Pavelić, vjeroučitelj u požeškoj Katoličkoj gimnaziji, a suslavili su predstojnik Katehetskog

ureda Robert Kupčak, vjeroučitelj virovitičke Katoličke klasične gimnazije Ljubiša Krmar te domaći župnik Ivan Ereiz koji je na početku sve pozdravio. **Isusov put** Na temelju naviještene Božje riječi, vjeroučitelj Pavelić u homiliji je srednjoškolcima posvijestio kako se svaki život sastoji od uspjeha i neuspjeha te kako je neuspjeh sastavni dio našeg ljudskog postojanja. Ukazao je na događaj iz evanđelja u kojem je sam Isus suočen s, ljudski gledano, neuspjehom budući da ga je dio učenika, zbog zahtjevnosti njegove riječi, počeo napuštati. Kazao je kako su uz Isusa svi bili kada je činio čudesa te spektakularno privlačio mase, no kada je počeo progovorati o otajstvima svojega života koja uklju-

čuju patnju, umiranje i smrt mnogi, a među njima i njegovi učenici, nisu mogli „probaviti“ takav Isusov govor jer su im srca bila tvrda i spora za obraćenje. Vjeroučitelj Pavelić pozvao je mlade da u životima ne traže i ne idu za ljudskim uspjesima jer su oni privremeni i prolazni te da ne žive život kako bi se drugima svidjeli ili druge oduševili, nego da u svom životu prolazeći kroz teškoće, a počesto i nerazumijevanja okoline, idu za svojim srcem sljedeći Isusov put koji kroz patnju i umiranje te uz mnoge neuspjehove vodi do konačnog uspjeha u nebu.

Nakon misnog slavlja u prostorima Svetišta uslijedilo je međusobno druženje uz prigodne kvizove znanja te zabavne igre za mlade – povlačenje užeta, nošenje ping-pong loptice na žlici i skakanje u vreći koje su pripremili i vodili profesori požeške Katoličke gimnazije.

Dan škole Katoličke klasične gimnazije u Virovitici

Oobilježavanje Dana škole Katoličke klasične gimnazije u Virovitici započelo je u četvrtak 16. svibnja otvorenjem izložbe fotografija pod nazivom „Isprepletene niti“ čije su autorice članice školske foto-skupine. Idući dan u Kazalištu Virovitica učenici su zajedno sa svojim nastavnicima pripremili prigodan program. Svečanosti su nazočili biskupov izaslanik i ravnatelj Požeškog kolegija Želimir Žuljević, gvardijan virovitičkog samostana i Župe sv.Roka fra Roko Brkić, pročelnica Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Virovitičko-podravske županije mr.sc. Vesna Šerepac, gradonačelnik grada Virovitice Ivica Kirin te ravnatelji katoličkih, osnovnih i srednjih škola s područja Virovitičko-podravske županije, roditelji, prijatelji Škole i donatori.

U programu su nastupili glazbenici, literarci i glumci. Jubilarcima i učenicima te mentorima koji su sudjelovali na brojnim školskim i županijskim natjecanjima iz gotovo svih predmeta uručeni su prigodni pokloni. Ravnatelj Požeškog kolegija Želimir Žuljević obratio se nazočnima u ime biskupa Škovrcovića kao i u svoje ime čestitavši ravnatelju, djelatnicima i učenicima na postignućima. Pjesmom zbara započeo je i završio program obilježavanja Dana škole.

Trud i ljubav Reze Špehar iz oriovačke župe

Piše: Višnja Mikić

Blaženje je davati nego primati, kažu. Među onima koji rado pomažu potrebitima, svakako je i Reza Špehar iz Radovanja, filijale oriovačke župe. Sa suprugom Ivicom podigla je dvije kćeri, a danas imaju šestoro unučadi i oboje su u mirovini.

Od mladosti volim domaće platno, vez, ponjave, stolnjake, slavonske peškire, salvete, miljee, torbe s etno-ukrasima i slično. Iako sam sada slabovidna, još uvijek puno radim. Dok sam dobro vidjela, vezla sam,

šlingala, heklala, plela, izrađivala goblene, no i sada radim dosta toga. Članica sam kreativne skupine župnog Caritasa pa s još nekoliko žena pripremam prodajne izložbe prije većih blagdana. Tako prikupljenim sredstvima nabavljamo najpotrebnije namirnice za obitelji u potrebi na području župe Oriovac. Isto tako, nastojimo posjećivati stare, nemoćne, ali i mlade teško bolesne osobe pa podijelimo vrijeme s njima, poklonimo osmijeh, utjehu; ohrabrimo ih u

trpljenju, molimo za njih - svjedoči nam Caritasova volonterka Reza.

S Božicom Pandurić, Blankom Stazić i Mirjanom Knežević izrađuje različite ukrasne predmete koji su spoj starog i novog, tradicijskog i suvremenog. Na kreativnim radionicama koriste novine, drvo, tkaninu, suho prešano cvijeće, konce, balone i slično. Reza među ostalim članicama Caritasa najviše radi, a to opravdava činjenicom da ima više vremena od ostalih. Skupljala je cvijeće i lišće, sušila ga i prešala te izradila oko 500 slika koje su na prodajnim izložbama odmah našle kupce. Uz pomoć prijatelja nabavila je zrnca maslinovog drveta iz Slike Zemlje, a onda i zrnca u boji iz Zagreba od kojih je izradila stotinjak krunica za kojima je također bila velika potražnja. Poklanjala ih je i prilikom obilaska potrebitih. U svojim kreacijama koristi i komušinu od koje izrađuje štalicu, likove Isusa, Marije i Josipa, ali i Šokicu u slavonskoj narodnoj nošnji.

I za Uskrs smo pripremili veliku prodajnu izložbu, ali ni sada uoči ljeta ne mirujemo. Dok pletem, vezem, krojam ili bojam, zazivam Božji blagoslov na osobe koje će kupiti naše izloške, ali i na one koji će ih dobiti kao poklon. Zahvaljujem Bogu za sve

milosti kojima me obasipao tijekom života pa i za kušnje, trpljenja, slabljenje vida. Važno je vidjeti očima vjere. U svemu što radim, nalazim snagu, mir i radost, a radost želim prenijeti i svim pojedincima ili obiteljima koje posjećujemo i kojima donosimo namirnice prije blagdana - poručuje Reza.

Iako slabovidna, ova plemenita i skromna žena nikada se ne žali. Ni ona, ni suprug nisu najboljeg zdravlja, ali strpljivi su i prihvataju križeve koje im Bog šalje svjesni da ih oni učvršćuju u vjeri.

Lovci kuhali za Biskupijski Caritas

Na tradicijskom natjecanju u kuhanju čobanca Požeški kotlić, koji se održao 1. svibnja u parku kraj Zvečeva, sudjelovali su i članovi Lovačkog saveza Požeško-slavonske županije. Oni su pripremili 500 litara čobanca te ga besplatno dijelili građanima uz dobrovoljne priloge za Biskupijski Caritas čime su i lovci i građani pomogli njegovu humanitarnom djelovanju.

Donacijom boca do higijenskih potrepština za Udrugu "MI"

Od 29. travnja do 28. lipnja traje humanitarna akcija "Donacijom boca do higijenskih potrepština za Udrugu MI". U tijeku trajanja akcije moguće je svakodnevno donijeti plastične boce, limenke i staklene boce s povratnom naknadom u sjedište Biskupijskog Caritasa u Vukovarskoj ulici br. 7. u Požegi, a čijom će se prodajom skupiti novac za kupnju higijenskih potrepština za Udrugu MI koja brine o djeci s poteskoćama u razvoju. U akciju se moguće uključiti i novčanom donacijom na humanitarni račun otvoren za ovu akciju. Sve informacije mogu se dobiti na telefon: 034/272-988.

Donacija jednodnevnih pilića Caritasu Požeške biskupije

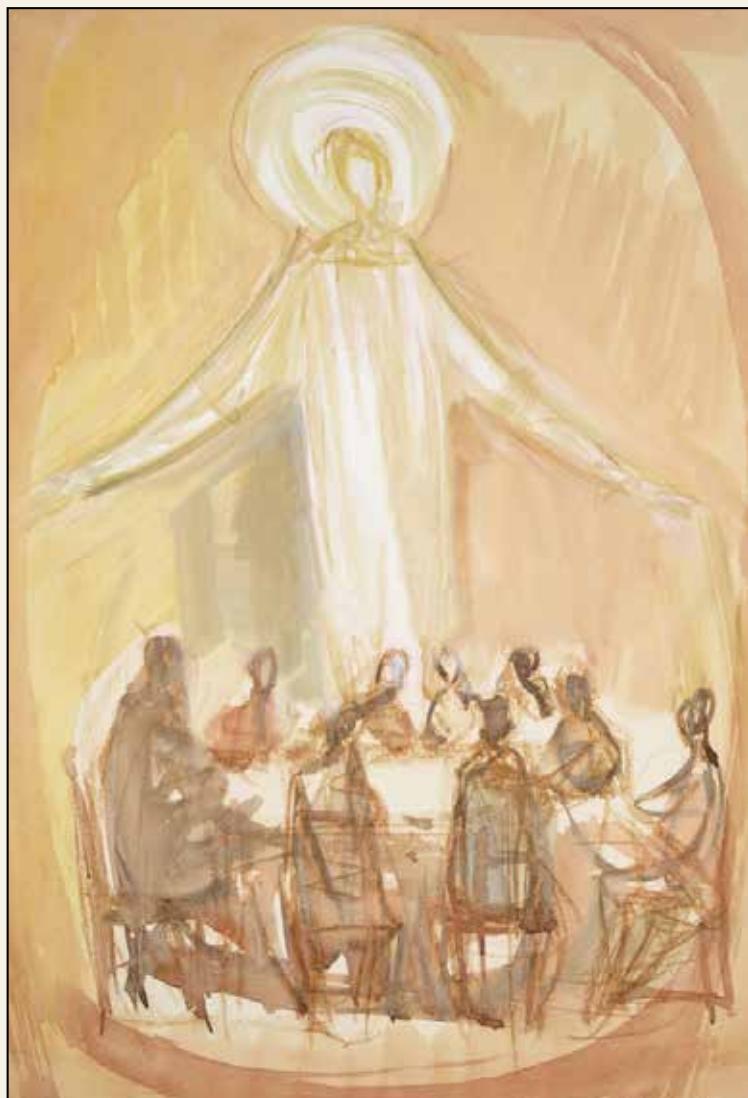
Nastavljajući višegodišnju suradnju, Valionica Fabić iz Kotoribe Caritasu Požeške biskupije uputila je 16. svibnja donaciju od 5000 jednodnevnih pilića i 5000 svježih jaja koja su preko voditelja župnih Caritasa razdijeljena potrebitima s područja Požeške biskupije. Ovoga puta, donacija je otišla u župe Virovitica, Stražeman, Kaptol i Vidovci. Donacijom jednodnevnih pilića siromašnima i potrebitima Caritas Požeške biskupije želi promaknuti vrijednost ljudskog rada i zauzetosti oko poboljšanja životnog stanja vlastitim radom.

LITURGIJSKA GODINA C

Ukorak s liturgijskim vremenom

DUHOVI – NEDJELJA PEDESETNICE

U ulomku prvog čitanja iz Djela apostolskih (2, 1-11) opisan je silazak Duha Svetoga na učenike okupljene u Dvorani posljednje večere. U događaju Pedesetnice Duh Sveti očitovao se tvorcem jedinstva koji omogućuje da ljudi različitih jezika čuju istu poruku. On ih ujedinjuje da bi mogli svijetu davati svjedočanstvo o ljubavi kojom je Krist obdario svijet. Apostol Pavao u ulomku Prve poslanice Korinćanima (12, 3-7, 12-13), koji je naviješten kao drugo čitanje, poručuje da različitost vjernika predstavlja bogatstvo. Duh Sveti osigurava nadopunu službi i jedinstvo svih kršćana unatoč ljudskim različitostima. Te su različitosti zapravo bogatstvo za zajednicu; Duh Sveti sve ih usklađuje kako bi se ostvario Božji naum. Evanđeoski ulomak (Iv 20, 19.23-26) donosi opis Isusova ukazanja učenicima uvečer uskrsnoga dana. Gdje je prisutan Duh Sveti, ondje zlo ne može opstati. Davši apostolima moć da ljudima prenose Duha Svetoga, Krist ih je osposobio da uspostavljaju vezu ljubavi između Boga i grješnog čovječanstva.

PRESVETO TROJSTVO

Prvo čitanje iz knjige Mudrih izreka (8, 22-31) govori o Božjoj mudrosti i stvaranju. Već je Stari zavjet naslučivao osobnu vezu između Boga stvoritelja i njegove Mudrosti. Mudrost zajedno s Bogom, svojim tvorcem, dijeli otajstvo njegova nauma sa svijetom. Ona pomaže ljudima da ostvare Božje naume. Ulomak drugog čitanja iz Poslanica Rimljanim (5, 1-5) ukazuje na povezanost Presvetog Trojstva s čovjekovim duhovnim životom. Isus Krist utjelovljen je Mudrost Božja; on u punini ostvaruje navještaj Staroga zavjeta. Po njemu i zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, ljudima je darovano da budu suradnici Božjeg djela spasenja i da imaju udjela u Božjem životu. Ivanov evandeoski ulomak (16, 12-25) donosi Isusov govor učenicima o naravi Božjeg života; to je život Oca i Sina koji sve zajednički dijele i zajednički ostvaruju svako djelo. Krist naziva *Duhom* onoga koji je njihova uzajamna ljubav. Upravo sjedinjujući nas sa sobom u sve većem krugu tog Duha ljubavi, Krist nam objavljuje otajstvo našega vlastitog bića i naše konačne sudbine.

TIJELOVO

U prvom čitanju iz Knjige postanka (14, 18-20) opisano je kako je kralj Melkiselek, svećenik Boga Svevišnjeg, Abrahamu na dar donio kruh i vino. Kršćanska predaja u tom je događaju vidjela nagovještaj euharistijskog otajstva. U Poslanici Rimljanim (5, 1-5) apostol Pavao prikazuje Isusovu posljednju večeru kao novi spomen-čin i kao ispunjenje židovske Pashe. Ona nam ponazočuje Krista u činu njegova prijelaza k Ocu i daje nam hranu koja jača novi život što ga je Krist donio svijetu. Za naše sudjelovanje u euharistijskoj žrtvi i gozbi, a osobito za naše pričećivanje, potrebna je naša spremnost da se sjedinimo s Kristom u činu njegove žrtve, da ispunjamo njegovu oslobođiteljsku riječ te i sami budemo drugima dar koji donosi spasenje. Ivan u evandeoskom ulomku (16, 12-25) poručuje da Bog prihvata i hrani sve koji ga traže. Čudo umnažanja kruha poziva nas da shvatimo duhovnu zbilju - Krist ljudi oslobađa svojom Riječi te ih poziva u ime svoga Oca k svome stolu kako bi rasla njihova vjera koja je neophodna hrana za život vječni.

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Prorok Zaharija u ulomku prvog čitanja (12, 10-11) naviješta obnovu Jeruzalema i konačno obraćenje Božjega naroda. Obnova Jeruzalema moći će se ostvariti tek onda kad narod postane svjestan da je Onaj koga su odbacili i proboli njihova jedina nada. U ulomku drugog čitanja iz Poslanice Galaćanima (3, 26-29) apostol Pavao poziva kršćane da vjerom nadiju svoje međusobne etničke i sociološke razlike. Crkva, nova zajednica koju je Krist osnovao, ne poistovjećuje se ni s jednom sociološkom grupom svoga vremena, već ona ujedinjuje sve ljudе uključujući i

one čiji su neposredni interesi suprotni. Luka u evanđeoskom ulomku današnje nedjelje (9, 18-24) poručuje nam da Mesija Isus Krist nije pobjedonosni vojskovođa koji će se Božjim protivnicima suprotstaviti silom. Naprotiv, on će ih pobijediti polaganjem svog života, a one koji budu željeli ići za njim do kraja, obdarit će darom novog i vječnog života.

TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Uломak starozavjetnog čitanja iz Prve knjige o kraljevima (19, 16-19-21) opisuje poziv proroka Elizeja. Kad Bog poziva nekog čovjeka u svoju službu, čovjekov odgovor ne smije kasniti i nikakve zapreke, čak ni one rodbinskih i drugih ljudskih veza, ne smiju se ispriječiti na putu njegova ostvarenja. Novozavjetno čitanje iz poslanice Galaćanima (5, 1.13-18) govori o Duhu koji ljude oslobađa. Duh Sveti, koga im Krist šalje, osposobljava ljude da nadvladavaju svoje sebične nagone. Njegovo je djelovanje mnogo djelotvornije od straha da prekrše izvanjski zakon ili propis. On potiče ljude da žive poštujući jedni druge i na taj način izgrađuju

Zajedništvo • GLASILO POŽEŠKE BISKUPIJE

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Požeška biskupija

GLAVNI UREDNIK: Ivica Žuljević • **UREDNIČKO VIJEĆE:** Ivica Žuljević, Josip Krpeljević,

Ljiljana Marić, Marijan Pavelić, Višnja Mikić • **LEKTOR:** Romana Thür

GRAFIČKA PRIPREMA: Tomislav Koščak **TISAK:** Denona, Zagreb • **ISSN:** 1846-4047

ADRESA UREDNIŠTVA: Trg Svetog Trojstva 18, 34000 Požega

Tel. 034-290-300; fax. 034-274-295 • e-mail: pbzajednistvo@gmail.com

pravo zajedništvom uzajamnog služenja. U novom ulomku iz Lukinog evanđelja (9, 51-62) govori se o naravi poslanja Isusovih učenika. Oni ljudima ne nameću Božju istinu, nego im je navješćuju bez ikakvih ljudskih primjesa i natruha. Da bi i sami ostali posve slobodni prema evanđeoskoj poruci koju navješćuju drugima, Isusovi učenici moraju biti spremni prihvatići nesigurnost i odlučno odbaciti sve što bi moglo biti zaprekom njihovu poslanju.

ČETRNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Starozavjetno čitanje iz Knjige proroka Izaje (66, 10-14) poziv je na radost zbog mira kojim će Gospodin Bog obilno obdariti svoj narod. U naše vrijeme mnogo se govorи о miru, no on je iz dana u dan sve ugroženiji. Papa Franjo kaže da se trenutno odvija treći svjetski rat u komadićima. Kršćanin je čovjek koji vjeruje u mogućnost mira i prožet je nadom da će ga Bog jednom zauvijek ostvariti uspostavljanjem svoga vječnog kraljevstva. U novozavjetnom čitanju iz Poslanice Galaćanima (6, 14-18) govori se da je Isus Krist donositelj istinskog mira. Pripadnost Isusu Kristu u otajstvu njegove muke, smrti i uskrsnuća oslobađa nas od nemira suvremenog društva u kojem živimo i donosi nam istinski mir. Lukin evanđeoski ulomak (10, 1-12, 17-20) prikazuje Isusove učenike kao navjestitelje i donositelje pravog mira. Oni nisu prosjaci, već služitelji naroda koji imaju pravo biti nagrađeni za svoj misionarski posao na njivi Božjoj.

PETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Bog nas preko služe svoga Mojsija u prvom čitanju iz knjige Ponovljenog zakona (30, 10-14) poziva da čuvamo zapovijedi i izvršavamo naredbe njegova zakona. Mojsijev zakon bio je putokaz Izraelcima da shvate kako u praksi trebaju težiti za bratstvom unutar svoga naroda. Božji zakon nije utemeljen na Božjoj samovolji, već je upisan u čovjekovo srce, odnosno u samu njegovu narav. Drugo čitanje iz Poslanice Kološanima (1, 15-20) uvjera nas da je Isus Krist ispunjenje Božjeg zakona i ostvarenje svega Božjeg nauma. On oko sebe, kao glave svega stvorenja, okuplja sve čovječanstvo, obnavlja ga i uspostavlja njegovo savršeno jedinstvo s Božjim naumom. Lukin evanđeoski ulomak (10, 25-37) konkretno pokazuje kako je Isus Krist ispunio i usavršio zakon što ga je Bog po Mojsiju dao svom narodu. Isus daje starozavjetnoj zapovijedi ljubavi njezin pravi razmjer. Ljubav se ne može provoditi u život isključivo unutar neke etničke ili sociološke grupe jer je čovjek stvoren za bratstvo koje nadilazi granice i mogućnosti pojedinih ljudskih grupa.

Nova arheološka otkrića u Starom gradu Kaptol

Pišu: Zvonko Bojčić i Danimirka Podunavac

Središtem općinskog mjeseta Kaptol dominira slikovita utvrda kamenih zidova čiju vizuru dodatno osnažuje visoki, nedavno obnovljeni crkveni zvonik. Kaštel je podignut na povišenom i strateški vrlo značajnom položaju s kojeg se pruža kontrola nad južnim nizinskim prostorom i komunikacijom koja vodi prema Požegi.

Izgledom ovaj kasnogotičko-renesansni kaštel odgovara tipu tzv. vodenog grada iz 15. i 16. stoljeća (Wasserburg) te predstavlja jednu od bolje očuvanih utvrda predturskog vremena na području Slavonije. Unutar kaptolačkog kaštela nalaze se ostaci sakralnog kompleksa o čijoj izrazitoj povijesnoj i graditeljskoj slojevitosti svjedoči i najnovije otkriće trobrodne romaničke crkve koje je, između ostaloga, ponovno potaklo pitanje utemeljenja i ubikacije srednjovjekovnog Zbornog kaptola Sv. Petra.

Prvi pisani spomen 1217. godine

Prema dosadašnjim spoznajama, smatra se da se na prostoru današnjeg sela Kaptola u srednjem vijeku nalazio požeški Zborni kaptol Sv. Petra (Capitulum ecclesiae sancti Petri de Posega) oko čijega su vremena utemeljenja mišljenja znanstvenika podijeljena. Među onima koji su se prvi počeli baviti ovom tematikom prevladava mišljenje da je Zborni kaptol osnovan u razdoblju između 1221./1223. i 1230. godine. Novija povijesna istraživanja kao razdoblje osnutka navode kraj 12. stoljeća. Tako povjesničar dr. Stanko Andrić drži da je ovaj kaptol osnovao pečujski biskup Kalan koji je 1193. - 1194. godine bio namjesnik Hrvatske

i Dalmacije. Požeški kraj početkom 13. stoljeća nalazi se pod upravom Pečujske biskupije. Prvi izravni spomen požeškog Zbornog kaptola nalazi se u listini pečujskog Stolnog kaptola iz 1217. godine. Najstarija poznata lista koju je izdao ovaj kaptol kao tzv. vjerodostojno mjesto (locus credibili) potječe iz razdoblja 1221. - 1229. Posljednja poznata listina ovoga kaptola izdana je 15. studenoga 1535. godine.

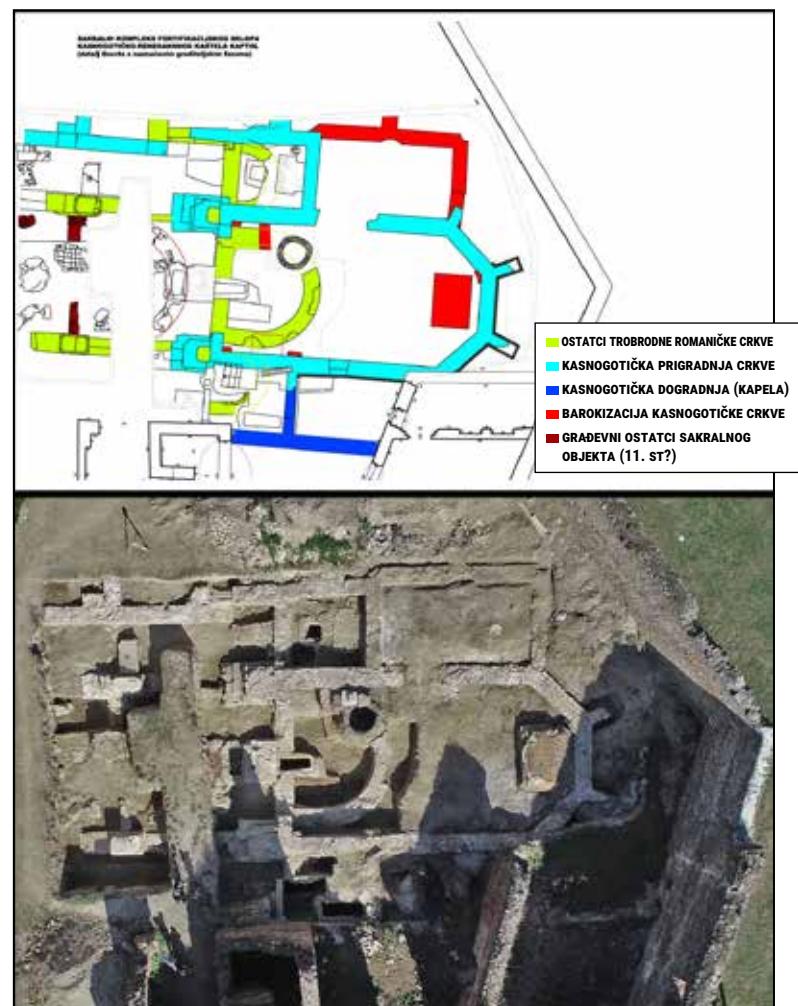
Prva istraživanja lokaliteta izvršena su 1999. i 2000. godine kada je Gradski muzej Požega proveo niz arheoloških istraživanja u središnjem dijelu dvorišnog prostora kaštela (pod vodstvom dipl. arheologinje Dubravke Sokač Štimac), a kao najvažniji rezultat ističe se otkriće temelja poligonalnog svetišta kasnogotičke crkve. Istraživanje te crkve nastavljeno je 2001. godine (pod vodstvom dr. sc. Željka Tomičića) suradnjom Instituta za arheologiju u Zagrebu, Konzervatorskog odjela u Požegi te Gradskog muzeja Požega. Ovom fazom istraživanja zahvaćen je unutrašnji i vanjski prostor istočnog dijela kasnogotičkog svetišta. Uz vanjsko lice istočnog zida svetišta otkriveno je osam dječjih ukopa različite dobi.

Od 2001. godine vlasništvo i brigu nad ovim kulturnim dobrom preuzeo je požeški Stolni kaptol sv. Petra koji sustavno provodi konzervatorske rade s ciljem njegove potpune obnove za potrebe biskupijskog povijesnog arhiva i povijesne knjižnice te kulturnog turizma. U okviru pripremnih radova za obnovu, nastavljena su 2018. godine arheološka istraživanja koja je ispred Arheološkog muzeja Osijek vodio prof. arheologije Zvonko Bojčić (stručnu ekipu činili su i dipl. arheologinja Danimirka Podunavac, konzervator Ratko Ivanušec,

dipl. povjesničar umjetnosti te Damir Zahirović, tehničar-konzervator.). Cilj ovogodišnjeg istraživanja bilo je utvrđivanje tlocrte dispozicije te stilsko-tipoških i strukturnih odrednica kasnogotičke crkve. Ujedno se željela izvidjeti mogućnost prezentacije sakralne arhitekture u okviru projekta sveobuhvatne obnove unutar Starog grada.

Najznačajniji nalaz toga istraživanja otkriće je zidova i stubova središnjega broda i triju polukružnih

apsida koje su pripadale trobrodnoj romaničkoj crkvi. Gledajući tlocrte karakteristike, romanička crkva u Kaptolu slijedila je poznatu tipologiju tlocrta trobrodnih romaničkih crkava kod kojih je središnja polukružna apsida većih tlocrtnih dimenzija u odnosu na dvije manje bočne polukružne apside. Unutrašnja dužina središnje apside iznosi 3,90 m. Zbog svoje dužine, apsida je bila presvođena bačvastim svodom, a ne polukalotom što je uobičajeno za manje romaničke crkve s kraćim svetištem. Prema načinu zidanja i tlocrnoj razvedenosti, kao i prema karakteristikama romaničke kamene plastike, možemo zaključiti da je trobrodna romanička bazilika izgrađena koncem 12. stoljeća.

Predromanička crkva

Ovoj pretpostavci u prilog idu i nalazi novca iz toga razdoblja. Najstarije kovanice s lokalitetom Stari grad Kaptol potječe iz 12. stoljeća. Pronaden je srebrni ugarski denar anonimnog vladara koji vjerojatno pripada Arpadoviću Beli II., zatim srebrni denar Bele III. i venecijanski zdjeličasti denar (piccolo scodellato). Radi se o vrlo značajnim nalazima jer datiraju neposredno prije i u vrijeme pretpostavljene izgradnje romaničke bazilike što govori o intenzivnim aktivnostima na prostoru Kaptola u 12. stoljeću. Nalaz mletačkog novca (piccolo) upućuje na trgovачke veze s primorjem. Ispod postamenata masivnih pravokutnih stubova na sjevernoj i južnoj strani središnjeg broda romaničke

crkve, pronađeni su ostaci starijih zidova koji se po svojoj strukturi i materijalu razlikuju od zidova romaničke crkve koja je zidana opekom pa nije uključena mogućnost postojanja starije crkve na čijim se temeljima krajem 12. stoljeća podiže trobrodna romanička crkva. Stilsko-morfološke karakteristike profiliranih ulomaka arhitektoniske kamene plastike i struktura građevnih ostataka zidova ukazuju da je starija trobrodna romanička crkva preoblikovana u duhu i s karakteristikama kasnogotičke sakralne arhitekture. Nakon rušenja troapsidalnog svetišnog prostora romaničke crkve, na istočnoj strani podignuto je izduljeno kasnogotičko poligonalno svetište koje uokviruju potpornjaci, s tim što je zadržana ranija romanička unutrašnja koncepcija organizacije trobrodnog prostora crkve. Masivni pravokutni stubovi središnjeg broda romaničke crkve ojačani su, odnosno obzidani, zbog statičkih razloga, a za potrebe novog načina svođenja unutrašnjeg prostora kasnogotičkim križno-rebastim svodovima. Pronađeni su brojni ulomci kasnogotičkih svodnih rebara, karakteristični za crkve koje su imale svodove tzv. rejtvanskog tipa, na temelju čega bi kasnogotičku fazu izgradnje u Kaptolu mogli smjestiti u vrijeme oko 1500. godine. Pregrađena crkva bila je monumentalna i ukrašena kvalitetno klesanim arhitektonskim elementima. Osim nalaza arhitekture, otkriveno je nekoliko grobova te nalaza keramike, stakla, novca i profiliranih kamenih elemenata. Istraženo je 15

Unutar kaptolačkog kaštela nalaze se ostaci sakralnog kompleksa o čijoj izrazitoj povijesnoj i graditeljskoj slojevitosti svjedoči najnovije otkriće trobrodne romaničke crkve koje je, između ostalog, ponovo potaklo pitanje utemeljenja i ubikacije srednjovjekovnog Zbornog kaptola Sv. Petra.

ukopa te su identificirana 23 pokojnika. Nekoliko zidanih grobnica nažalost je devastirano, a sačuvani su tragovi drveta s pozlatom, nalazi stakla, keramike i ugarskog novca što upućuje na vrlo intenzivan život u Kaptolu u vremenu od sredinu 14. do početka 16. stoljeća kojem vremenu pripadaju i opisani pokretni nalazi. Kaptol je zasigurno pretrpjio velika razaranja u borbama za oslobođenje od Osmanlija, a srednjovjekovna crkva unutar kaštela očito je jako stradalna. Unutar svetišta crkve vidljivi su tragovi poslijeratne obnove u vidu ostataka improvizirane barokne izgradnje. Novi upravitelji crkvenog posjeda nekadašnjeg Zbornog kaptola odlučili su ojačati zatećene zidove kasnogotičkog svetišta u duhu tadašnjeg (baroknog) načina gradnje uredivši tako privremenu crkvu za potrebe bogoslužja, no odmah iza tog započeli su uz unutrašnji zapadni bedem kaštela podizati novu, kasnobaroknu crkvu Sv. Jurja koja i danas, zajedno s kaštelom, dominira vizurom Kaptola. Konzervatorska su istraživanja pokazala da su pri izgradnji ove crkve graditelji iskoristili ostatke zapadnog zida kasnogotičke crkve čija se struktura nalazi uklapljeni unutar istočnog zida broda crkve Sv. Jurja.

Pojava bjelobrdske grobova bacala sasvim novo svjetlo na ovaj lokalitet. Premda zasada nema puno pokretnih nalaza, nakit koji je pronađen u grobovima po svojim tipološkim karakteristikama svakako pripada vremenu druge polovine 11. stoljeća.

Grobovi iz 11. stoljeća

Pronalazak grobova iz 11. stoljeća, ostaci zidova koji ne pripadaju niti romaničkoj niti kasnogotičkoj fazi (zi-

dovi se dalje nastavljaju pod zapadni neistraženi dio terena prema crkvi Sv. Jurja), izgradnja trobrodne romaničke bazilike, njezino preoblikovanje u kasnogotičku crkvu, ugradnja elemenata baroknog graditeljstva u ovu crkvu i, na koncu, izgradnja kasnobarokne crkve sv. Jurja, značajni su pokazatelji izrazite povijesne i graditeljske slojevitosti sakralnog kompleksa u Kaptolu kod Požege u dugom razdoblju od 11. do 18. stoljeća.

Sve ovo pred nas stavlja obavezu daljnjih istraživanja na kaptolačkom području pri čemu pažnju treba usmjeriti u nekoliko pravaca. Jedan je svakako nastavak arheoloških istraživanja neistraženog dijela terena prema baroknoj crkvi Sv. Jurja. Ovim istraživanjima pojasnivo bi se u vertikalnoj i horizontalnoj stratigrafski odnos moguće predromaničke, romaničke i kasnogotičke crkve te njihove točne dimenzije. Također, može se očekivati i novi niz grobova s bjelobrdskim materijalom što može dodatno osnažiti najstarije kulturne slojeve u ovom kompleksu.

Navedeni zaključci ne mogu se smatrati konačnima dok se cijeli kompleks arheološki ne istraži. Za sagledavanje cjelovite slike trebalo bi istražiti i stambeni dio kaštela na sjevernoj strani. Drugo usmjerenje odnosi se na konzervaciju i prezentaciju dijela otkrivene arhitekture i njezino uključivanje u projekt revitalizacije Starog grada. Naime, istočni dio lokaliteta; koji obuhvaća arhitekturu trijumfalnog luka gotičke crkve, apside romaničke bazilike, zidane grobne i kripte gotičke crkve kao i njeni svetište s kontraforima, čini jednu slojevitu dinamičnu cjelinu.

HRVATSKA POŠTA

IZDALA MARKE S MOTIVOM

VOĆINSKOG SVETIŠTA

Hrvatska pošta 3. lipnja ove godine stavila je u opticaj četiri nove marke marijanskog svetišta u Voćinu i Mariji Bistrici. Na dvjema markama nalazi se lik Gospe Voćinske i svetišne crkve u Voćinu. Autor motiva je Dean Roksandić, dizajner iz Zagreba, a fotografii su Mario Romulić i Dražen Stojčić.

Marke su izdane u arčićima od 8 maraka i s jednim privjeskom te u dva samoljepljiva karneta od 10 maraka. Prvi arčić s likom Gospe Voćinske upotpunjeno je snimkom unutrašnjosti crkve dok je na drugom arčiću uz marke istaknut prekrasni portal voćinske crkve. Obje marke tiskane su u nakladi od 100 000 primjeraka, a za prvi dan upotrebe markica napravljen je i prigodni žig.

Spomenuti projekt pridonijet će promociji lika Gospe Voćinske i voćinskog svetišta koje posljednjih godina privlači sve veći broj hodočasnika.

Antun i Manda Lucić iz Zagrađa proslavili 50. godišnjicu braka

Piše: Vesna Milković

Iza Antuna i Mandu Lucić pedeset je godina zajedničkog života provedenog u ljubavi i poštovanju. Bračni jubilej proslavili su u Zagrađu, u kojem su proveli cijeli život, i to s najmilijima – svojih osmoro djece i jedanaestero unučadi. Nedostajala su samo dva unuka koja žive u inozemstvu.

Sunčan proljetni dan bio je kao stvoren za obiteljsko slavlje, a tako je bilo i prije 50 godina. - Dan je bio lijep, a meni još lješi, sjalo mi je i sunce i mjesec! Bio sam radostan što se ženim. Dragom Bogu hvala, dao nam je da smo lipu dicu porodili. Nismo se bojali, osmoro ih je, i sad smo sretni i radosni – ispričao je Antun.

Prvi je u obitelji Lucić došao Ivo, a potom su slijedili Verica, Jozo, Anica, Vinko, Đurđica, Lucija i Stjepan. - Bavili smo se poljoprivredom i ništa nam nije bilo teško raditi za našu dicu. Njoj je ipak bilo malo teže. Ja sam se borio da imamo ruha i kruha, a ona se brinula za dicu. Uz sve poslove stigla je i šlingati. To što mi u kući imamo, siguran sam, nema nitku u Županiji - pohvalio je Antun svoju Mandu. Bračne zavjete Manda i Antun obnovili su u kapelici sv. Roka do koje su s djecom i ostalom rođbinom pošli u procesiji, odjeveni u nošnje koje su dobrim dijelom napravile i Mandine ruke.

- Bilo je svakavih trenutaka, ali ljubav i vjera sve pobjeđuju. Osmero dice sam odgojila, nikad na misi nisam falila i to me je jačalo i držalo. Dicu smo odranili bez kune da smo od ikog dobili ili pelenu. Kuvala sam po noći i prala, a jutrom u duvan išla. Nije me život mazio, ali me na kraju bogato nagradio i ja sam zahvalna – ispričala je Manda.

Odgogeni u vjeri, Manda i Antun to su prenijeli i na svoju djecu. – Što im savjetujem? Ja sam cili život samo radila i molila se, nisam imala vremena hodat po selu. Radi i moli, to je po Božjem, i ja sam tako živila – jasna je na kraju bila Manda.

SLAVKO I ANA MANCE PROSLAVILI 50 GODINA BRAKA

»Sve nesuglasice, uz Božju pomoć, lakše su se riješile«

Usvibnju 1969. godine Ana Brnčić i Slavko Mance u kuzmičkoj crkvi izrekli su jedno drugom *da*, a nedavno, 50 godina kasnije, bračne zavjete obnovili su pred župnikom Župe sv. Ivana Krstitelja Brankom Šipurom. Između dvaju zavjeta dogodilo se mnogo lijepoga, ponešto i manje lijepog, a ono što je najvažnije, Ana i Slavko podarili su život Jasni, Darku i Kristini. Od njih su dobili unučad Luciju, Roku, Leu, Mariju i Martu. Uskoro očekuju još jedno.

Upoznali smo se na Kuzminju i bila je to simpatija na prvi pogled. Onda su uslijedili prvi ugodni razgovori i tako se sve dogodilo providnošću Duha Svetoga. Vjenčali smo se istoga dana kad i moja sestra Mira, a sada smo zajedno obnovili i bračne zavjete – rekao je Slavko.

Ana, praktična vjernica, u mladosti je pješice iz Kuzmice hodočastila u Pleternicu Gospi od Suza. - Molila sam se Gospi da mi pomogne da nađem dobrog momka i, evo, uslišila mi je molbe. Zapazila sam da dolazi na listopadske pobožnosti i bilo mi je draga što ide u crkvu. Kasnije sam vidjela i da je pristojan - ispričala je Ana.

Kada su se vjenčali, Ana je imala

18 godina, a Slavko 20. Ženio se tako rano, kaže, jer je uvijek volio djecu i htio je što prije zasnovati obitelj. U godinama koje su slijedile i Slavko i Ana radili su i dodatno se obrazovali. S vremenom je Slavko, s još jednim partnerom, osnovao tvrtku u kojoj i sad radi iako je u mirovini. Ana se

posvetila obiteljskom vrtu. Oboje su aktivni u župnoj zajednici. - Bilo je i suza radosnica i suza žalosnica, ali najljepše što pamtim je naša svadba, rođenje djece, a onda i unučadi. Za ovih 50 godina braka izuzetno veliku zaslugu ima supruga koja je oduvijek bila vjerna Bogu, a ja sam

ju kao *druga polovica* pratio i tako su se sve nesuglasice, uz Božju pomoć, lakše riješile - rekao je Slavko. Ana je, pak, kao zaključak citirala odlomak iz Poslanice Korinćanima: "Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, sve pokriva, sve vjeruje, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje". (V. w.M.)

